This weekly newspaper was mailed on
Tuesday, September 19, 1995

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 38 (2377) 1995 RUGSĖJIS-SEPTEMBER 19 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3. CANADA • NUMERIO KAINA – $1

Pažiūros ir įtakos

Sakoma, kad kiekvienas žmogus – tai atskiras pasaulis. Tas skirtingumas, asmens savybės greičiausiai pastebimos pažiūrose, kurios skleidžiasi žodžiais bei darbais.

PAŽIŪROS arba įsitikinimai dažnam nėra pakankama ar galutinė atrama gyvenimo užduotims atlikti, jo būdui nustatyti. Pažiūrų pastovumas ar laikinumas paprastai siejasi su įvairiomis sąlygomis, besikeičiančiomis aplinkybėmis, bendravimu su kitais – labai daug viskas priklauso nuo įtakų, ideologinių paskatinimų ir net nuo mados. Lengvesnio mąstymo žmonės mėgsta labiau prisitaikyti, stipresni laikosi savo nusistatymo, užsispyrėliai nepasiduoda net ir tais atvejais, kai daugumai aiškiai matomos klaidos, vedančios į pralaimėjimą, matomas kelio galas, nebeišvengiama griūtis. Tokio užsispyrimo pasauliui nemažai parodyta Antrojo pasaulinio karo pabaigoje griūvant Trečiajam reichui, o ir netaip jau seniai bandant išgelbėti Sovietų Sąjungą. Abiem tų milžiniškų griūčių atvejais atrodė, kad suklaidinimo laikotarpis baigėsi, žmonės atsikvošėjo, nes diegti idėjų daigai, krauju, o ne vandeniu laistyti, neprigijo. Deja, ta triukšminga griūtis nebuvo visuotinis apsisprendimas nusigręžti nuo idėjų, padariusių žmonijai daug žalos. Nūdien netrūksta balsų, smerkiančių vadus, bet ne pačias idėjas. Pvz. komunizmas ne visiems nepriimtinas. Kai kurie aiškintojai tam tikra prasme bando jį šlieti prie krikščionybės, tapatina su humanizmo sąjūdžiais. Ir aplamai šiuo laiku polinkis į kairę daugelio laikomas lyg aukštesne pakopa, kur vyrauja laisvesnis žodis, mąstymas, demokratijos ugdymas. Spaudoje dažnai kairysis laikomas geraširdžiu, jautresniu ir labiau kitus suprantančiu.

DEŠINĖJE tuo tarpu, kai kurių nuomone, nedaug kas gero. Ten esą žmonės, skleidžiantys neapykantą, trokštantys karo, kažkokių žiaurių laikų palikuonys. Dešinė lengvai suplakama su rasizmu, pasmerktu nacizmu, įvairiais būdais pristatoma kaip negatyvi pusė. Tokių pažiūrų Šiaurės Amerikoje netrūksta. Vakarų Europa tuoj po Antrojo pasaulinio karo, iš dalies komunistinių agentų įtakoje, buvo gana ryškiai pasukusi kairėn. Šiandien betgi vaizdas visiškai pasikeitęs. Socialistinė pažiūra žmonėse neįsitvirtino, o dešinė tenai niekad ir nebuvo nurašyta kaip atgyvenusi, nebereikalinga politinė kryptis. Įdomu, jei būtų visuotinė apklausa, ką šiandien apie kairę ir dešinę pasisakytų lietuviai – išeivijoje ir Lietuvoje? Pastarojoje savivaldybių rinkimai šį tą parodė. Išeivijos dauguma, ypač vyresnio amžiaus žmonės, su pagrindu orientuojasi daugiau dešinėn. Jie atsinešė tradicinį idealizmą ir gilesnio pjūvio pergyvenimus, lemiančius susidaryti jų pasaulėžiūrai. Žinoma, yra ir kitaip galvojančių. Įvairovė visada suprantama kaip suprantami ir įtakų poveikiai. Išeivijoje užaugę ir mokslus baigę kai kurie savo pažiūromis tolsta nuo "naminio" idealizmo, mokyklų auditorijose, knygose bei aplinkos įtakoje suradę tuo tarpu daugiau juos patenkinančių atsakymų. Lietuvoje skirtingos sistemos ir kitokio gyvenimo būdo poveikyje išaugo vėl kita karta. Sąlygos bei aplinkybės uždėjo ir deda savo antspaudus. To negalima išvengti – gyvenimiškieji poreikiai ir traukia, ir maišo; dažnai neatsižvelgia į išankstinius planus, gerus norus, net ir į aukštesnes vertybes. O vis dėlto didesniems uždaviniams atlikti reikia stipresnių atramų. Taikstymasis prie visko yra per silpnas ginklas veržiantis į priekį ir kitus vedant. Aiškiems siekiams reikia ir aiškesnio kelio – tvirtesnio, principinio nusistatymo pralaužti užtvaroms, kai jos statomos. **Č.S.**

Kaunas. Žvilgsnis į atstatomą Prisikėlimo šventovę iš A. Mickevičiaus gatvės — Nuotr. H. Paulausko

Europa ir Lietuvos-Lenkijos dalybos

Prieš du šimtus metų įvyko gėdingas sandėris – didieji kaimynai pasidalijo jiems neparankią valstybę. Tos sukakties niekas nenori prisiminti

ANTANAS RYLIŠKIS, Vilnius

Lietuvos valstybės muziejuje yra mažas marmorinis staliukas, ant kurio prieš 200 metų buvo pasirašytas niekingas aktas. Pabandykime bet kurioje Europos valstybėje padaryti istorikų ir politikų apklausą — kokį niekingą aktą pasirašė 1795 m. trys didžiosios to meto Europos valstybės? Abejoju, ar kas žinos. O padarė jos neteisėtą sandėrį — pasidalijo gabalais jungtinę Lenkijos ir Lietuvos valstybę (Žečpospolitą). Tam paradui vadovavo didysis to meto Europos žandaras — Rusija. Po gerą gabalą gavo ir Prūsija su Austrija — kad tylėtų.

Europai, žinoma, geriau to neprisiminti, nes prisimenant teks apnuoginti okupacijos šaknis, kurias ims kas nors ir išraus. O kai šaknys gyvos ir gajos, vis nauji pasidalijimo (okupacijos) daigai želia ir atželia. Tai Balkanuose, tai Kaukaze, tai Baltijos šalyse, nekalbant jau apie Sibirą. Bet kodėl Lietuvoje nieko nekalbama apie tą juodąją sukaktį? Ar jau ne todėl, kad buvusieji šeimininkai gali užsirūstinti? Ar dėl besitęsiančių pasidalijimo pasekmių?

Dvi galingas Europos valstybes pražudė Liublino unija. Lygiai taip pat, kaip dviejų stiprių žmonių nevykusi santuoka pražudo jų šeimą. Aikštinga nuotaka vis labiau spaudė ir spaudė savo vyrą po padu. Vidaus kivirčai buvo didžiausias džiaugsmas kylančiai kaimynų didybei. Išsidalijo kaimynai gabalais Lenkijos ir Lietuvos valstybę.

Rusija tą operaciją ilgai ir nuosekliai organizavo. Carienė Kotryna II paskutiniu Lenkijos valdovu padarė savo meilužį Stanislovą Augustą Poniatovskį, o Rusijos armija jau patruliavo šioje valstybėje. Rusija reguliavo jos armijos dydį. Taigi šis meilužis, opozicijos spaudžiamas, dar bandė priešintis, bet Rusijos generolai laiku ateidavo padėti. Už visiem žinomas paslaugas jis apmokėjo carienei valstybės nepriklausomybe.

O ką tuo metu darė jau paskutinius atodūsius begyvenančios valstybės seimas? Valstybės, kuri jau du kartus buvo apkarpyta? Ogi jis rengė ir 1791 m. priėmė pačią demokratiškiausią, pačią tobuliausią ano meto Europoje konstituciją. Deja, istorija nežino atsitikimo, kad valstybę nuo priešų gali apginti demokratiški įstatymai. Priešingai — prieškarinės Lietuvos demokratiški įstatymai naujo carienės meilužio buvo pritaikyti susidoroti su jos pačios pareigūnais.

Lietuva ne kartą susigriebė per vėlai. Kaip ir tada, kai 1794 m. prasidėjo Tado Kostiuškos sukilimas. Kaip ir 1941 m. birželio sukilimas, kaip ir pokario ginkluotas pasipriešinimas.

Du šimtus metų tęsiasi to pasidalijimo pasekmės.

Per Pirmąjį pasaulinį karą susvyravo Rusijos imperija. Dešimt buvusių ir naujų valstybių skelbė savo teisę gyventi nepriklausomai, tačiau Europos galiūnai gynė Rusijos imperijos integralumą. Matydami caro bejėgiškumą, jie per kariaujančią Vokietiją ir per Švediją gabeno naują imperatorių — Volodią Uljanovą. Kažkaip niekas nenori sau šitų nuopelnų prisiimti. Ir karui pasibaigus niekas nenorėjo į Versalio taikos derybas įsileisti nepriklausomos Lietuvos — kaip čia iš Rusijos tokį kąsnelį atimsi! Lyg ir pripažintos nepriklausomos Baltijos valstybės išgyveno vos du dešimtmečius iki ketvirtojo padalijimo.

Kažkodėl nei istorikai, nei politikai nekelia tokio neaiškaus klausimo: kodėl Hitleris dalijosi būsimą grobį su Stalinu, kai galėjo vienas pasiimti! Juo labiau, kad Vakarų Europos jis su nieku nesidalijo, o Rytų ir Šiaurės — dalijosi. Jeigu taip lengvai pasiėmė visą Europą, tai apie Baltijos valstybes netenka net abejoti.

O kas tam trukdė? Kokios sutartys? Ar neatrodo, kad tų derybų metu jis bandė šiek tiek perdalyti? Juk norėjo sau pasilikti Lietuvą iki Daugavos, bet gavo vos Užnemunę. Prisiminkime trečiojo padalijimo sienas — ir tada Prūsijai teko tik Užnemunė. Ir neilgam, lygiai, kaip ir 1940 m. Peršasi vienintelė išvada — 1939 m. rugpjūtyje neįvyko nieko naujo. Tiesiog nauji senų imperijų valdovai atsiėmė kiekvienas savo grobį, tekusį po 1795 m. padalijimo.

O dėl Europos? Hitleris Klaipėdą pasiėmė tiesiog sentimentaliai šypsodamasis, ir niekas net necyptelėjo. Dar gražiau — Europoje kai kas Lietuvą pagyrė už taikingą problemos sprendimą. Tai argi Hitleriui nebuvo reikalinga visa Baltijos valstybių teritorija? Juo labiau, kad nuo šių valstybių sienos 300 km arčiau iki Maskvos. Tai tie lemtingi kilometrai, kurių jam pritrūko 1941 m. gruodyje prie Maskvos.

Penktajame Lietuvos ir Lenkijos žemių perdalijime, prasidėjusiame 1943 m. Teherane

(Nukelta į 2-rą psl.)

Kupiškio Kristaus Dangun žengimo parapijos šventovė yra viena didžiausių Lietuvoje – jos ilgis 60 metrų, navų plotis 30 metrų. (Kauno bazilikos ilgis 84 metrai, plotis 34 metrai). Ji pastatyta 1900-1914 m. pagal Rygos inž. Konstantino Rončevskio projektą — Nuotr. H. Paulausko

KANADOS ĮVYKIAI

Kvebekas tarp referendumų

Antrasis nepriklausomybės siekiančio Kvebeko referendumas įvyks jau oficialiai paskelbta š.m. spalio 30 d. data. Pirmasis referendumas, atmetęs šios prancūziškosios provincijos atsiskyrimą nuo Kanados, įvyko 1980 m. gegužės 20 d. Tad dabar po penkiolikos metų ir Kvebeke, ir pačioje Kanadoje prasidėjo antrasis referendumino dviejų mėnesių vajaus laikotarpis. Tada Kvebeko premjeras buvo žurnalistas Rene Levesque (Levekas), Kvebeko separatistinių idėjų pradininkas ir separatistų vadas.

Pirmojo referendumo dalyviams skirtoje kortelėje buvo rašoma: "Kvebeko vyriausybė nutaria siekti naujos sutarties su Kanada, paremtos tautų lygybe, užtikrinančia teisę Kvebekui leisti savus įstatymus, įvesti savo administracinius mokesčius, užmegzti ryšius užsienyje. Kitais žodžiais tariant, siekti nepriklausomybės, paliekant ekonominę draugystę su Kanada ir bendrą pinigą. Sutarti politinės būklės pakeitimai bus pateikti kvebekiečiams patvirtinti referendumu. Ar jūs pritariate Kvebeko vyriausybės pasiūlytoms tokios sutarties deryboms su Kanada?"

Iš referendumo teksto matome, kad separatizmo Kvebekui siekiantis jo premjeras ir šios idėjos pradininkas R. Levekas nesitikėjo greito ir lengvo kvebekiečių pritarimo Kvebeko nepriklausomybei bei jo atsiskyrimui nuo Kanados. Iš tikrųjų Kvebeko nepriklausomybė net ir aiškiai nebuvo paminėta balsavimui skirtame referendumo tekste. Apie ją tik kalbama kaip apie naują sutartį su Kanada, pasirašytą laikantis tautų lygybės principų, susietą su savais įstatymais ir administraciniais mokesčiais, tuo pačiu doleriu ir ekonominiais ryšiais su Kanada. Nepriklausomybės klausimą, atrodo, primena ir pažadas, kad sutartimi išsikovotus politinės būklės pakeitimus kvebekiečiai turės patvirtinti, matyt, kitu referendumu.

Pirmajame referendume 1980 m. gegužės 20 d. jie tik buvo prašomi patvirtinti sutikimą naujos sutarties deryboms su Kanada. Tačiau bendrame pirmojo referendumo pranešime taipgi buvo galima susidaryti klaidingą įspūdį, kad balsuojama už nepriklausomą Kvebeką, pasiliekantį ekonominius ryšius su Kanada ir jos doleriu.

Kvebeko premjerui R. Levekui referendume paaiškėjo,

(Nukelta į 7-tą psl.)

Savaitė Lietuvoje

Baltijos valstybių prezidentų susitikimas

Rugsėjo 7 d. Taline susitiko Estijos, Latvijos ir Lietuvos prezidentai Lenart Meri, Guntis Ulmanis ir Algirdas Brazauskas pasitarti apie jų politinį, socialinį ir ekonominį bendradarbiavimą, praneša ELTA. Jie susitarė palengvinti tarpusavio prekybą, sienų pralaidumą, koordinuoti veiksmus dėl rytinių sienų apsaugos.

Jungtiniame pareiškime prezidentai pakartojo savo valstybių pasiryžimą kuo anksčiau prisijungti prie ŠAS (NATO), svarbiausio saugumo ir stabilumo Europoje užtikrinimo, stiprinančio visas jai priklausančias demokratines valstybes.

Prezidentai taip pat tarėsi dėl "Via Baltica" greitkelio tiesimo, kuriam norima pritraukti kai kurių Šiaurės bei Vakarų valstybių kapitalą. Lietuva ir Estija pasirašė sutartį dėl investicijų garantijų. Sekantis Baltijos valstybių prezidentų susitikimas įvyks kitų metų pradžioje Vilniuje.

Tarėsi prekybos ministeriai

"Lietuvos aido" žiniomis, rugpjūčio 24-26 d.d. Lietuvos pramonės ir prekybos ministeris Kazimieras Klimašauskas ir jo ministerijos Tarptautinių ekonominių ryšių strategijos skyriaus viršininkas dalyvavo Helsinkyje vykusiame Baltijos jūros valstybių bei Islandijos ir Norvegijos pramonės, prekybos bei ekonomikos ministerių pirmame susitikime.

Buvo aptarta ekonominė šio pakraščio būklė, ekonominio ir pramoninio bendradarbiavimo klausimai. Daugiausia dėmesio buvo skirta tarpvalstybinės prekybos ir paslaugų skatinimo priemonėms, galimoms investicijoms ir ūkio šakų plėtojimui. Svarbiausias uždavinys būtų įvesti informacijos pasikeitimo sistemą, kad firmoms būtų įmanoma kuo greičiau susisiekti dėl muitų sistemos pasikeitimo, vežiojamų tarifų, įstatymų, vidaus rinkos apsaugos ir pan.

Su Suomijos ministeriu buvo tartasi dėl Lietuvos ir Suomijos eksporto bei importo sąlygų. Taipgi susitikta su Suomijos verslininkais, palaikančiais ryšius su Lietuva. Vilniuje po mėnesio įvyks pokalbiai su Latvijos ir Estijos ministeriais apie prekybinio bendradarbiavimo perspektyvas. Antrasis Baltijos jūros kraštų susitikimas įvyks kitais metais Lenkijoje.

Steigiama privatizacijos agentūra

OMRI agentūros pranešimu, rugsėjo 6 d. Lietuvos vyriausybė paskelbė, jog steigiama valstybinė privatizacijos agentūra. Po dviejų savaičių bus paskirtas agentūros vedėjas. Agentūra steigiama vykdant liepos mėnesį patvirtintą įstatymą dėl valstybės ir savivaldybių turto privatizavimo. Nuo 1996 m. sausio mėnesio visa privatizacija bus vykdoma grynų pinigų (cash) pagrindu, o ne investiciniais lakštais (vouchers), kaip buvo daroma nuo 1991 m. rugsėjo.

Lankėsi Lenkijos gynybos ministeris

ELTOS skelbimu, Vilniuje rugpjūčio 28 d. prasidėjo Lenkijos gynybos ministerio Zbignevo Okonskio oficialus 3 dienų vizitas. Jo delegacijos derybos su Lietuvos krašto apsaugos ministerijos pareigūnais buvo skirtos oro erdvės kontrolės sistemos projektui bei Lietuvos karių dalyvavimui Lenkijos taikos bataliono veikloje. 1997 metais planuojama sukurti bendrą Lietuvos ir Lenkijos taikdarių junginį.

Lietuvos krašto apsaugos ministeris Linas Linkevičius spaudos konferencijoje tvirtino, kad dvišalis bendradarbiavimas gynybos srityje "neabejotinai sutrumpins Lietuvos ir Lenkijos kelią į strateginį tikslą, tapti NATO narėmis". Svečio Z. Okonskio nuomone, "reikia atmesti klaidingą nuostatą, kad Lietuva ir Lenkija ar kitos Vyšehrado šalys yra varžovės kelyje į NATO ir vienų valstybių įsijungimas į aljansą sukliudys tai padaryti kitoms".

Dalyvavo CEFTA susitikime

Rugsėjo 11 d. Čekijos Brno mieste įvyko CEFTA — Vidurio Europos laisvosios prekybos susitarimo narių susitikimas, skelbia "Lietuvos aidas". Ten dalyvavo Lietuvos užsienio reikalų ministeris Povilas Gylys su delegacija, pakviesti stebėtojų teisėmis kartu su Rumunijos, Bulgarijos ir Slovėnijos premjerais. CEFTAI, savo veiklą pradėjusiai 1993 m., priklauso Lenkija, Vengrija, Čekija bei Slovakija. Ši sąjunga apima apie 65 milijonus gyventojų, o prisijungus dar keturioms susidomėjusioms valstybėms, būtų sudaryta 100 milijonų žmonių rinka. Nors CEFTOS narių ryšiai dar nėra ypatingai glaudūs, išskyrus tarp Čekijos ir Slovakijos, ateityje numatoma palengvinti tarpusavio prekybą ir kapitalo judėjimą, plėsti paslaugų mainus bei finansinį bendradarbiavimą.

Susitikime buvo aptarti reikalavimai naujų narių įstojimui. Valstybės turi būti narės Europos sąjungos ("asocijuotos") ir Pasaulio prekybos organizacijos ("WTO"). Turi būti sudarytos atskiros laisvosios prekybos sutartys su CEFTA valstybėmis ir narystei turi pritarti visos CEFTA narės. UR ministerio teigimu, Lietuva ligšiol atitinka pirmą ir paskutinį reikalavimą, o į WTO gali įstoti per 1.5 metų. **RSJ**

Šiame numeryje:

Pažiūros ir įtakos
Didesniems uždaviniams atlikti reikia principinio nusistatymo
Europa ir Lietuvos-Lenkijos dalybos
Sukaktis, kurios niekas nenori prisiminti
Naujos savivaldybės, nauji rūpesčiai
Lietuvos vyriausybė po rinkimų pasuko į stipresnę centralizaciją
Kelionė į taikos užuovėją
Apsireiškimo šlaite matyti labai daug jaunimo
Šiurpios paslapties pėdsakais
A.a. kun. Juozas Zdebskis sugebėjo patraukti įvairių pažiūrų žmones
Šiokia tokia emigracija iš Lietuvos – naudinga
Pokalbis su etnologu prof. hab. dr. Vaciu Miliumi
Priglaudė Lietuvos žemelė...
Su a.a. dail. Feliksu Daukantu atsisveikinant
Visas Šv. Raštas vienoje knygoje
Lietuvos vyskupų nutarimu žengiamas istorinis žingsnis

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905-275-4672. FAX 905-275-1336.

Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr.1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaižutienė. Metinė prenumerata – $40, pusmetinė – $20, rėmėjo – $50, garbės – $60 (Amerikoj – JAV dol.) oro paštu – $115. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905-275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Membership fee: regular $40.00, supporter $50.00, honorary $60.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063

Naujos savivaldybės, nauji rūpesčiai

Kanadoje lankėsi naujai išrinkti Lietuvos rajonų merai. Susipažinę su Kanados savivaldybių veikla, svečiai papasakojo apie savo rūpesčius

Keturi Lietuvos miestų merai, išrinkti savo pareigoms per savivaldybių rinkimus 1995 m. kovo mėnesį, buvo atvykę dviem savaitėm į Kanadą susipažinti su šio krašto savivaldybių veikla. Saulius Nefas — Anykščių, Kęstutis Jakelis — Kaišiadorių, Gintautas Gegužinskas — Pasvalio ir Alfredas Lankauskas — Šiaulių. Jų iškvietimu per Ontario pilietybės ministeriją rūpinosi Tėvynės sąjungos nariai Toronte — Gabija Petrauskienė, Dainora Juozapavičiūtė ir Neil O'Connor, dirbantys įvairiose Ontario ministerijose.

Svečiai, perėję plačią intensyvią programą atitinkamose Toronto įstaigose, lankėsi Ontario provincijoje Gravenhursto, Norwich, Hamiltono, Wasagos ir Orilijos savivaldybėse, kur stebėjo šių vietovių administravimą, smulkaus verslo vadybos bei finansavimo būdus.

Prieš sugrįždami namo, liepos 25 dieną Toronte, Prisikėlimo parapijos salėje, jie sutiko pabendrauti su lietuvių visuomene bei Tėvynės sąjungos nariais ir papasakoti savo įspūdžius. Jų pasiklausyti susirinko pilna Parodų salė.

Svečius pristatė Kanados Tėvynės sąjungos pirmininkas Eugenijus Čuplinskas. Padėkoję už šiltą globą ir iškvietimą, merai pasidžiaugė įgiję daug vertingų žinių, pamatę kaip dirba savivaldybės ir koks svarbus jų vaidmuo normalios, kultūringos valstybės piliečių gyvenime.

Ir Lietuvoje po savivaldybių rinkimų, kuriuos laimėjo dešiniųjų partijų atstovai, atgijo viltis, kad gal dabar valdžia šiek tiek priartės prie žmonių, gal nebereikės jiems mindyti vis ilgėjančių ministerijų koridorių dėl mažiausio menkniekio. Juk savivaldybių teisioginis uždavinys — rūpintis sveikatos bei globos institucijomis, ligoninėmis, mokyklomis, gyventojų apsauga, pensininkais, žemdirbiais, žemės reformos detalėmis, šalpa, žodžiu, spręsti visus neatidėliojamus buities klausimus.

Šie palyginti jauni energingi merai pasiryžę rūpestingai dirbti, kad palengvintų žmonėms. Nors pranešimai buvo individualūs, iš jų ryškėjo bendri darbo sunkumai.

Lietuvos vyriausybė, sunerimusi dėl pralaimėtų savivaldybių rinkimų, esą pasuko į dar didesnę valdymo centralizaciją. Ji imasi kraštutinių priemonių izoliuoti savivaldybes: atima iš merų jiems priklausančią kompetenciją, siaurina pareigas, neperveda taip reikalingų biudžete užplanuotų sumų, stumia jas į bankrotą. Valdžios skola savivaldybėms jau viršija 300 milijonų litų. Tuo būdu savivaldybės netenka konstitucijoje garantuotų teisių ir vietos savivaldai būtinų pajamų.

Lietuvos ekonomijai labai padėtų gyvas, veiklus smulkaus verslo ir amatininkų luomas. Savivaldybių uždavinys būtų visom išgalėm padėti šiems žmonėms atsistoti ant kojų. Bet kaip tai padaryti, jei jų iždai yra katastrofiškoje būklėje?

Jau po rinkimų valdžia pradėjo paskubomis leisti naujus įstatymus ar jų pataisymus. Staiga sukūrė naują valdininkų rūšį su gausiu administraciniu aparatu — apskrities valdytojus ir perdavė jiems visas svarbiąsias teises bei pareigas. Apskričių valdytojai dabar yra tiesioginė savivaldybių valdžia. Bet kadangi juos paskyrė vyriausybė, tai jie ir vykdo jos politiką. Tuo norima parodyti žmonėms, kokios neveiksmingos yra jų rinktos savivaldybės.

Tuo tarpu merai kasdien susiduria su pačiom skaudžiausiom problemom: nepajėgia net minimaliai finansuoti ligoninių, mokyklų. Neišmokamos algos, pašalpos. Liepos viduryje kai kuriose vietovėse dar nebuvo išmokėtos algos mokytojams už birželio mėnesį. Žlugdomi ūkininkai, badauja pensininkai, skursta daugiavaikės šeimos.

Policija nepajėgia kovoti su gausėjančiais nusikaltimais. Savivaldybės kaltinamos, kad nepajėgia sutelkti lėšų saviems reikalams. Visiems žinoma skaudi tiesa, kad iš eilinio piliečio mokesčiai išspaudžia viską, kas tik įmanoma, o prie turtingųjų savivaldybės neprieina. Pajamų deklaravimo ir mokesčių įstatymai yra vienašališki — jie neliečia tikrų piniguočių nei biurokratų.

Savo teisėms ir savivaldai ginti savivaldybių atstovai, susirinkę Vilniuje, įsteigė sąjungą, išrinko valdybą, nustatė veiklos planus, kad paremtų vieni kitus santykiuose su valdžios įstaigomis. Ši sąjunga gali tapti vienijančiu veiksniu, per kurį pradės reikštis tautos balsas.

Svečiai buvo apipilti daugybe klausimų, ir pokalbiai užtruko ligi vėlyvo vakaro. **A.S.**

Šiaulių meras ALFREDAS LANKAUSKAS, aplankęs Hamiltono lietuvių vasaros stovyklą "Gintaras", prie Kryžių kalno su stovyklautojais ir vadovėmis – Virginija Enskaityte, Ievute Godelyte, Julija Enskaityte ir Onute Stanevičiūte

Kelionė į taikos užuovėją

Iš Kanados per Šveicariją, Kroatiją, Bosniją-Hercegoviną į maldininkų gausiai lankomą vietovę Medjugorje

ANELĖ PAJAUJIENĖ

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Susitikimas su regėtoja

Aš su Rasa patogiai įsikūrėme erdviame miegamajame su atvira lauko veranda ir mudviem skirta prausykla. Ir štai vėl nauja diena. Po pusryčių keliaujame pas regėtoją Vicką, gyvenančią ten pat apsireiškimų šlaito papėdėje.

Prie vieno iš namų atviroje verandoje nemažas būrys žmonių kalba Rožinį anglų kalba. Greitai prisijungiame ir mes, ir netrukus nuo gatvės pusės pastebime sugrįžtančią Vicką su kita jauna palydove, vertėja.

Vicka maloniai visus pasveikina ir po to savais žodžiais perduoda dangiškosios Motinos paraginimus kasdieniam atsivertimui, maldai, Šv. Rašto skaitymui. Svarbiausia — taika kiekvieno asmens širdyje. Tada galėsime melstis ir už taiką pasaulyje.

Vicka kalba laisvai ir paprastai, su šypsena lūpose ir akyse. Ji man primena Juliją Kim iš Korėjos, kiek anksčiau apsilankiusią pas mus Toronte. Apibūdina jai pasirodančią Mariją, skatina melstis iš širdies, nes malda turi būti mums džiaugsmas. Dalina norintiems autografus.

Atsisveikinę su Vicka, skubame atgal į Mišias, kurios šiandieną bus atnašaujamos koplyčioje, nes šventovė remontuojama. Mišias atnašauja jaunas kunigas iš Skotijos, kiti kunigai — atvykę iš Anglijos, Airijos, Kanados, Amerikos, Australijos ir Naujosios Zelandijos. Pamoksle pamini esančius nesklandumus tarp dvasiškių ir tikinčiųjų ir nuoširdžiai prašo melstis už visus kunigus.

Vakarinės pamaldos

Diena karšta, o laiko turime. Keletas mūsų, atsisakę keliauti į karo gerokai apgriautą miestą Mostar, einame į sodelį — čia pat priešais šventovę. Atsisėdame patogiai pavėsy priešais didžiulę baltą Marijos statulą ir sukalbame visas Rožinio dalis. Užbaigiame "Marija, Marija" giesme.

Po vakarienės vėl skubame į šventovę. Tam juk atvažiavome čia. Kaip čia gera ir lengva melstis, nors nesam nei gerai pailsėję, nei prie laiko skirtumo pripratę. O taip rūpi išmėginti savo jėgas kopiant į Kryžiaus kalną, kuris labai aukštas ir iš pažiūros sunkiai įveikiamas.

Šv. Mišių aukai susirenka 25 kunigai. Pagrindinis atnašautojas — jaunas kroatų kunigas, kurį bandome suprasti. Kroatų kalba maloni ausiai, o giesmės švelnios ir melodingos.

Po Mišių, kaip ir kiekvieną dieną, vienas arba dviese regėtojai (Ivan ir Jakov) vadovauja novenai, o po to seka maldos, Švč. Sakramento garbinimas bei palaiminimas.

Lauke pasitinka smagi vakaro vėsuma bei žmonių klegesys. Pakeliui į namus sustojame tai vienur, tai kitur pasižiūrėti suvenyrų. Likusią vakaro dalį praleidžiame prie poilsio namų. Miegoti neskubame, nors puikiai žinome, kad reikės anksti keltis, nes 5 v.r. numatyta kelionė į Kryzevac.

Kryžiaus keliai

Išskyrus keletą, visi savanoriai renkamės ir brėkštant iškeliaujame. Jau pačioje kalno papėdėje pamatome V. Jėzaus kančios I-ją stotį. Trumpam susikaupę pradedame šią kelionę aukštyn. Takas uolėtas ir sunkus keliauti, tačiau nė kiek nenusigąstame. XIV stotį ir kalno viršūnę pasiekiame maždaug po dviejų valandų, gerokai suprakaitavę, bet patenkinti. Kryžius masyvus ir aukštas, baltai pilkos spalvos, pastatytas vietinių kaimiečių 1933 m. kaip padėka Dievui už visas malones.

Į Apsireiškimų šlaitą

Žiūrime žemyn į aplinkinius slėnius ir kalvas tarytum pro kylančio aukštyn lėktuvo langą. Kalnų papėdėse baltuoja raudonais stogais dengtos gyvenvietės, kai kur baltuoja vingiuotas kelias, o aplink — laukų ir miškų žaluma. Mūsų lietuvaičių būrelis sukalbame Rožinio dalį. Padarę grupės nuotrauką, keliaujame žemyn.

Mūsų jau laukia pusryčiai. Trumpai pailsėję nusprendžiam keliauti į Apsireiškimų šlaitą. Takas šiuo žaliuojančiu slėniu mums jau gerai pažįstamas, žingsniai tvirti, nuolatos prasilenkiame su būreliais maldininkų. Nuostabu, kad didžiausia jų dalis jauni žmonės. Veidai rimti, bet ramūs, kaip ir visa mus supanti aplinka.

Savo mintimis trumpam nukeliauju pas likusią toli šeimą, artimuosius, bendradarbius, jie visi taip arti širdies. Saulė negailestingai karšta, šlaitas status, bet žinome, kad naktis vėl mus atgaivins vėsuma ir kaimiška tyla, o šeimininkai pasitiks su įprasta šypsena.

Pas kunigą Jozo

Bėga dienos viena po kitos. Dar viena kita išvyka už Medjugorje ribų ir reikės palikti šią taikos užuovėją.

Saulėtą rytmetį keliaujame pas pranciškoną kun. Jozo Lovko, šiuo metu besidarbuojantį Siroki Brjeg parapijoje. Keliaujame vingiuotu keliu tarp kalvų, stebime gyvenvietes ir vešlią augmeniją, kurioje išsiskiria dailios aukštos tujos. Šio krašto dar nepalietė karo siaubas, nors netoliausiai nuo čia ir mes girdėjom porą kartų kulkosvaidžių šūvių garsus.

Pas kun. Jozo suvažiuoja angliškai kalbantys maldininkai. Daugybė autobusų išsirikiuoja aikštėje, šventovės pašonėje. Skubame į vidų netikėtai užklupti čia taip reto lietaus. Šventovė jau pilna žmonių. Mišias atnašauja visi jau matyti kunigai iš Medjugorje. Joms pasibaigus pasirodo kun. Jozo su jauna kroate vertėja. Gailim, kad ne per geriausiai ją girdim. Kun. Jozo papasakoja apie savo išgyvenimus apsireiškimų pradžioje, ragina gyventi meilėje ir su malda. Švč. Mariją pristato mums kaip tikrąją dangišką Motiną, visiems įteikdamas po labai gražų Jos paveikslėlį ir Rožinį.

Matyti ramybė jo veide. Kalba ramiai ir su įsijautimu. Šiame krašte jis ypatingai gerbiamas. Baigęs kalbėti, palaimina visus čia esančius kunigus, prie kiekvieno pasimelsdamas, o šie iš eilės palaimina dalyvaujančius maldininkus. Dienos įspūdžiais pasidalijame savo grupės tarpe prie vakarienės stalo arba vakarais prie poilsio namų. Čia bene kiekvieną dieną kun. Manuelis atlaiko Mišias tik mūsų mažos šeimos tarpe. Dažnai pasikalbame mums rūpimais klausimais, o ypač mūsų grupės jaunesnieji ne vieną vakarą pratęsdavo su kunigu besikalbėdami, džiaugdamiesi jo patirtimi ir draugiškumu.

Įspūdingas vakaras

Gilų įspūdį mums visiems padarė vakaras Švč. M. Marijos apsireiškimo šlaite. Šiemet yra Josios apsireiškimų 14-tos metinės.

Susirandame patogesnę vietelę ir prisėdame ant uolų. Žmonių su kiekviena minute daugėja, girdisi giesmės bei Rožinio maldos. Kiek vėliau mūsų ausis pasiekia įspūdingi giesmių garsai. Tai jaunų italų grupė sutartinai ir švelniai gieda vieną po kitos giesmes, pritariant gitaroms. Jų giesmių tonai taip gražiai derinasi su besileidžiančios saulės rausvais šešėliais.

Šlaitas prisipildo žmonių, net nebesimato šiurkščių uolų, tik gali matyti veidą prie veido gilioje rimtyje. Atkeliavę regėtojai kviečia visus trumpai maldai, po to – visiška tyla. Visi suklupę ant kelių ir kiekvienas pasinėręs į savo minčių ir širdies gelmes. Maldos žodžiai vėl nutraukia tylą, po jos išgirstame Marijos pranešimą keliomis kalbomis. Marija kviečia visus žmones būti Jos taikos skleidėjais, ragina melstis už taiką pasaulyje.

Žmonės neskuba skirstytis, daugumas meldžiasi su giliu dėkingumu Dievui. Visus mus gaubia jau nakties tamsa, ir iš lėto pradedame judėti kaimo link. Grįžtame apie vidurnaktį. Apsireiškimų metinių naktį kryžius Kryzevac kalne nepaprastai šviečia.

Ir štai jau artėja mūsų viešnagės pabaiga. Dar kartą kitą aplankome jau gerai pažįstamas vietas, tartum norėdami ilgam laikui įamžinti jas savo atmintyje.

Medjugorje paliekame nakties metu mūsų vaišingų šeimininkų laiminami. Anksti rytą lėktuvas iš Split nuskraidins mus atgal namų link. O širdyje ramu, tik kažko ilgu ir graudu, lyg kažkas brangaus ir artimo ten palikta. (Pabaiga)

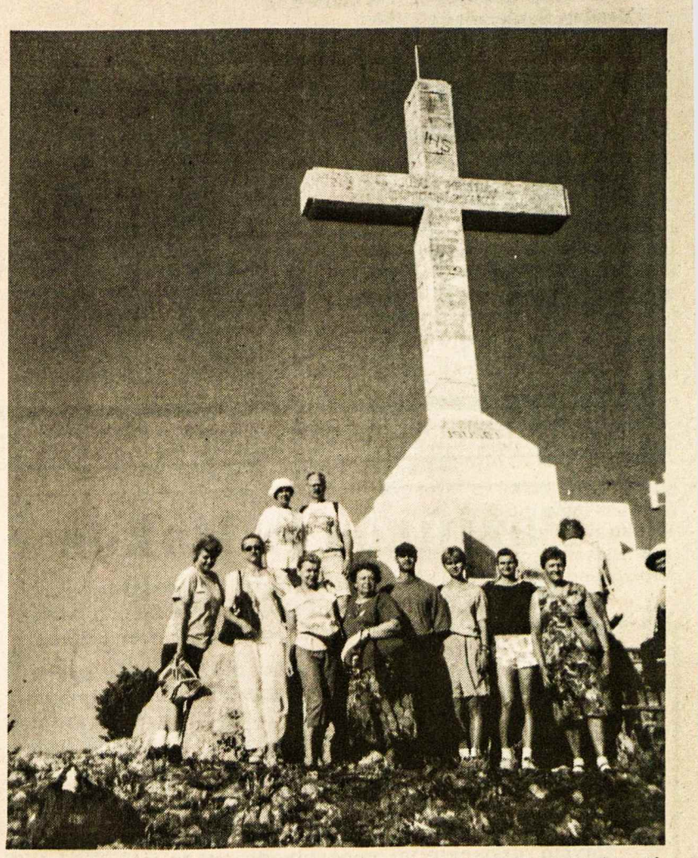

Kanadiečių maldininkų grupės dalis ant Kryžių kalno Medjugorje vietovėje

MIRTIES METINĖS
A†A
KAZIMIERO MIKŠIO

atminimui bus atnašaujamos Mišios 1995 m. rugsėjo 26 d., 8 val. ryto, Hamiltono Aušros Vartų šventovėje. Po jų Jaunimo centro salėje bus pusryčiai.

Iš anksto dėkoju visiems už atsilankymą.

Onutė Mikšytė

A†A
ONAI ŽILINSKIENEI

mirus,

jos vyrą PETRĄ, sesutę MARYTĘ su šeima ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiu –

B. Lunas

A†A
MALVINAI JUZUMIENEI

mirus,

jos vyrą, ilgametį LN rėmėją ir tarnautoją, Kazimierą bei visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

Toronto Lietuvių namai
LN vyrų būrelis ir
LN moterų būrelis

Europa ir Lietuvos-Lenkijos...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

ir pasibaigusiame 1945 m. Potsdame, Rusija jau turėjo kitus partnerius. Ir naujas grobis prisidėjo — teko dalintis buvusio partnerio žemes. Naujieji Rusijos dalybų partneriai pasiūlė tokį sprendimą — atplėšti nuo Vokietijos ir pridėti Lenkijai žemių. Stalinas suprato, kad tai bus jai akmuo po kaklu ir mielai sutiko mainais už "amžinai slavišką" Karaliaučių. Kabo tas akmuo po kaklu, o politikai jį auksu vadina, nors kažin ar auksas lengvesnis už granitą.

Ar kas jau mano, kad nebeveikia šis 200 metų pasidalijimo faktas? Visoje Europoje, visoje jos mąstysenoje? Kodėl iš buvusio dalybų partnerio valstybės Lietuva vėl raginama sureguliuoti karinio tranzito klausimus? Su ta pačia Rusija — amžinu dalybų iniciatoriumi. Ar jau artėja šeštasis perdalijimas?

Ką gi reikėtų daryti? Kadangi skęstančiųjų gelbėjimas — pačių skęstančių reikalas, reikia gelbėtis patiems. Turėtų reaguoti ir Lenkija, ir Lietuva. Reikėtų kreiptis į buvusių dalyvių paveldėtojų valstybes — reikia pasmerkti gėdingą 1795 m. aktą. Reikia po 200 metų susirinkti Vilniuje ir ant to paties marmorinio stalelio pasirašyti naują deklaraciją su visomis iš to išeinančiomis pasekmėmis.

Neatrodo, kad buvusių dalybininkų valstybių paveldėtojai visi entuziastingai reaguos į šį pasiūlymą. Bet reikia kalti ir kalti. Reikia įkalti Europai banalias tiesas, kad yra esminis sienų skirtumas tarp istorinių-etnografinių ir užgrobtų žemių, tarp atvykusių gyventi kitų tautų žmonių ir tarp buvusių okupantų paliktų kolonistų teisių. Per 200 metų Europa šio to išmoko. Bet skirtingos valstybės ir tautos mokėsi ne toje pačioje mokykloje. Kas nepabuvo Rusijos mokykloje, tas daug ko nesupranta. Bet mokytis niekada nevėlu.

Šaulių sąjungos garbės nariui
A†A
ANDRIUI PETKEVIČIUI

mirus,

žmonai STASEI, Šaulių sąjungos garbės narei, visiems giminėms su šeimomis reiškiame nuoširdžią užuojautą –

LŠS išeivijoje "Vilnius" rinktinės valdyba

PADĖKA
A†A
ADOLFAS VANAGAS,

mūsų mylimas vyras, tėvelis, uošvis, senelis ir brolis mirė 1995 m. birželio 21 d., palaidotas birželio 24 d.

Nuoširdžiai dėkojame Anapilio parapijos klebonui kun. J. Staškui ir kun. K. Kaknevičiui už maldas laidotuvių koplyčioje, Mišias ir palydėjimą į amžino poilsio vietą. Dėkojame giminėms už karsto nešimą, o taip pat D. Radtkei ir R. Paulioniui už gražų giedojimą per Mišias.

Nuoširdi padėka visiems giminėms, pažįstamiems ir artimiesiems gausiai atsilankiusiems, pareiškusiems užuojautas žodžiu, raštu ir už gražias gėles, kurios puošė velionio karstą, užprašytas Mišias ir aukas. Ačiū B. Stanulienei už maisto paruošimą ir ponioms už skanius pyragus.

Esame Jums visiems dėkingi. Giliai nuliūdę –

žmona Jadvyga, sūnūs – Algis su šeima, Ramūnas ir seserys

MIRTIES PRANEŠIMAS

A†A
NELLIE BERŠKYS
mirė 1995 metais
rugsėjo 7 dieną,
Burnaby, B.C.

Florence Harrah

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 416 533-7954

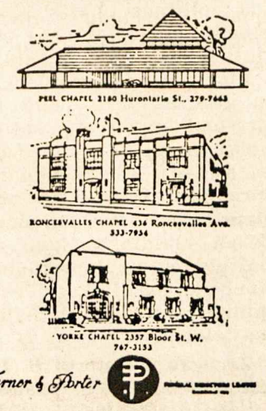

Šiokia tokia emigracija iš Lietuvos - naudinga

Pokalbis Vilniuje su etnologu habil. dr. VACIU MILIUMI, dirbančiu Lietuvos istorijos institute. Jis yra paskelbęs daug mokslinių darbų iš savo srities, reiškiasi kraštotyroje ir paminklosaugoje

— Visų pirma prašytume papasakoti apie savo vaikystę, jaunystę ir studijas.

— Esu gimęs dideliame Žemaitijos kaime Šaukliuose, kuris prieškarinėje Lietuvoje priklausė Kretingos apskrities Mosėdžio valsčiui, o dabar — Skuodo rajonui. Man dar mažiukui tebesant mirė tėvas. Mama, kaip pasogą išdalijusi po dalį žemės į kaimynus ištekėjusioms svainėms, iškeliavo dirbti į miestus, o man po keletą metų vis tekdavo gyventi pas tetas Šačių parapijoje. Gal tas nuolatinis vaikystės keliavimas iš vienos vietos į kitą turėjo įtakos pasirenkant specialybę. Juk etnologui ekspedicijų metu tenka daug "klajoti". Teko mokytis Skuodo gimnazijoje, 1946 m. baigti Telšių mokytojų seminariją, 1951 m. — etnografiją ir muziejininkystę Vilniaus universitete, aspirantūrą — Maskvoje Mokslų akademijos Etnografijos institute.

— O dabar keletą žodžių apie savo mokslinę veiklą.

— Studijuodamas Vilniaus universitete, kartu dirbau vilniškiame Etnografijos muziejuje, kuris anuo metu buvo senuosiuose universiteto rūmuose Pilies gatvėje, o dabar vadinamas Lietuvos nacionaliniu muziejum ir yra Gedimino kalno papėdėje. Darbas tame muziejuje lėmė ir pasirinktą pagrindinę tyrinėjimų sritį — kaimo gyventojų medžiaginę kultūrą. Diplominį darbą rašiau apie Platelių apylinkių gyvenamuosius namus, istorijos mokslų kandidato disertaciją — apie Lietuvos kaimo gyventojų mitybą ir namų apyvokos daiktus. 1993 m. apgyniau habilituoto daktaro disertaciją apie Lietuvos kaimo amatus ir techniką. Kadangi tai Vilniaus, tai Kauno Vytauto Didžiojo universitete tenka skaityti paskaitas, dėl to pernai man buvo suteiktas profesoriaus vardas.

Ėmus dirbti Lietuvos istorijos institute, teko tyrinėti ir skelbti darbų apie tradicinius žemdirbystės įrankius, kaimų ir miestelių medžio apdorojimo amatus, kapines, kryžius. Kaip žinia, etnologija yra gyva kaimuose surinkta medžiaga, tad nuo 1948 m. kasmet teko apkeliauti visus Lietuvos etnografinius regionus, Latvijos, Gudijos, Lenkijos lietuvius, o ėmus domėtis istoriografija, lankytis Lenkijos, Rusijos ir Vokietijos muziejuose, archyvuose, bibliotekose. Teko rašyti apie lenkų, rusų, švedų, vokiečių ir, žinoma, daugiausia apie savo tautiečių atliktus lietuvių etninės kultūros tyrinėjimus. Pagaliau trečia sritis, kuria labiausia tenka užsiiminėti pastaruoju metu — praeities ir dabarties lietuvių etnografinės literatūros bibliografijos sudarymas. Šia mokslinės veiklos sritimi pradėjau jau anksčiau domėtis, tad šiuo metu bibliografinės korteles skaičiuoju metrais. Nuo 1969 m. bendradarbiauju "Tarptautinėje etnologijos bibliografijoje", kuri anksčiau buvo redaguojama Šveicarijoje, dabar — Vokietijoje, o visą laiką spausdinama Bonoje. Be to, teko ir tenka redaguoti "Kraštotyros", "Mūsų krašto", "Lietuvos istorijos metraščio" etnologinius dalykus, dalyvauti Lietuvių katalikų mokslo akademijos veikloje, žodžiu ten, kur mano žinios, pažintys ir patirtis gali būti naudingos.

— Pirmiausia teko su Jumis ir kitais truputį vyresniais susipažinti dar šeštajame dešimtmetyje. Tad paminėkite anuometinę visuomeninę veiklą.

— Sakinys — į vaikystę. Anos nepriklausomybės metais teko baigti šešis pradžios mokyklos skyrius. O to meto auklėjimas buvo Vilniaus ir jo krašto dvasioje. Suėmusiems tai į galvą ir širdį Vilnius buvo tas pat, kas žydams Pažadėtoji žemė. Skaudu buvo matyti pietryčių Lietuvoje vykdomą nutautinimą. Kaip vėliau sužinojome, tai daryta Varšuvos pageidavimu per Maskvą, Lietuvos kompartijos vadovybei ilgą laiką paklusniai tai vykdant. Svetimos jėgos šeimininkavo mūsų krašte. O kai teko pabūti Gudijai atitekusiose lietuviškose salose, jau graudu buvo stebėti tuo metu tautiniu ir religiniu atžvilgiu prispaustus žmones.

Šeštojo dešimtmečio atlydis ėmė reikštis ir Lietuvoje. Kartu su kitais ano meto jaunais mokslo žmonėmis teko čia prikišti pirštus. Savaitgaliais su Vilniaus universiteto studentais važinėdavome po pietrytinius rajonus, rengdavome vakarus (tada antilietuviškų veikėjų kaimo žmonės ir mokytojai nebuvo priešiškai nuteikti), Švietimo ministerijon parvežtavome vietos žmonių pareiškimų dėl lietuviškų mokyklų ir klasių įsteigimo. Vakarus rengdavome, lietuviškos spaudos, knygų nuveždavome ir Gervėčių, Pelesos lietuviams, knygų siuntos keliaudavo Seinų krašto žmonėms.

Pasitaikydavo ir įdomesnių momentų. Porą jų paminėsiu. 1956 m. gale Vilniaus universitete surengiau susitikimą su iš Punsko atvykusiu mokytoju Jonu Stoskeliūnu. Kai apie tai sužinojo Lietuvos kompartijos centro komitetas, ėmė teirautis, kaip be jo sutikimo įvyko toks renginys. Rektorius turėjo į tai reaguoti: parašė man papeikimą, įteikė jį man per laborantę su žodiniu komentaru, kad tai padaryta tik dėl akių ir jokių pasekmių nebus. Labiausiai dėl lietuviškos veiklos tada nukentėjo jauna lietuvių kalbos dėstytoja Jadvyga Kardelytė — ji buvo išmesta iš darbo. Arba toks atvejis: sykį atvažiuoja iš Gervėčių susijaudinęs lietuvių kalbos mokytojas ir sako, kad tenykštis KGB užsakė jam apie atvykstančius iš Lietuvos pranešimą parašyti. Susėdome keliese ir patys už mokytoją apie save surašėme pranešimą, žinoma, sau kuo palankiausią. Mokytojui bereikėjo savo ranka perrašyti.

Septintajame dešimtmetyje teko įsijungti į tautosakininko Norberto Vėliaus po Kraštotyros draugijos vėliava rengiamas išvykas Rytų Lietuvoje, vadovauti grupei, rinkusiai etnografinę medžiagą. Pasirodė monografijos apie Dieveniškes, Dubingius, Gaidę ir Rimšę, Ignalinos kraštą, Merkinę, Zervynas. Po Romo Kalantos susideginimo 1972 m. Lietuvos kompartijos vadovybė ir KGB tas išvykas ėmė varžyti, o knygos apie Dubičius ir Gervėčius bepasirodė jau Atgimimo metais. Čia reikia pridurti, kad vėliau Vilniuje ir Kaune susidarė kiti sambūriai, ėmę rūpintis mūsų etninių pakraščių tautiečiais, įsisteigė Vilnijos draugija.

— Juk reikia skirti laiko ir atsikvėpimui . . .

— Ir seniau ir dabar vieną savaitgalio dieną tenka skirti pasivaikščiojimui po Vilniaus apylinkių miškus ir paežeres. Tose išvykose dalyvaudavo Vilniaus universiteto profesoriai — Vytautas Mažiulis, Vincas Urbutis, Vladas Žukas, retsykiais Vytautas Kubilius ir kiti humanitarinių mokslų atstovai. Būdamas aspirantūroje ir pats, Kazimierai, su mumis keliaudavai. Tai kartu buvo ir pabendravimas, laisvesne mintimi ir žodžiu pasikeitimas. Tačiau pastaraisiais metais tų keliauninkų skaičius sumažėjo, profesorių Juozą Pikčilingį prieš

(Nukelta į 5-tą psl.)

Kupiškyje susitiko kraštiečiai: Iš kairės JONAS ADOMONIS, gyv. Montrealyje, buvęs tremtinys mokytojas pensininkas VYTAUTAS KRIKŠČIŪNAS ir VYTAUTAS ČERNIUS iš Los Angeles Nuotr. H. Paulausko

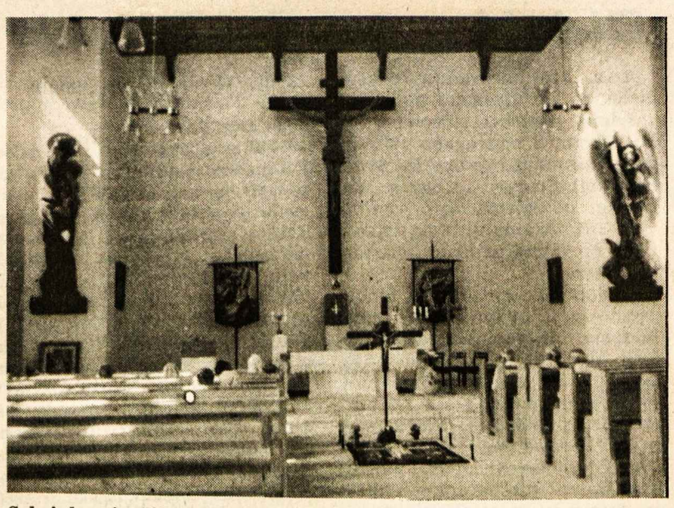

Sakais kvepiančios naujosios Varėnos šventovės vidus Nuotr. A. Garmutės

Šiurpios paslapties pėdsakais

Žvelgiant iš tolumos į ryžtingąjį velionį kunigą JUOZĄ ZDEBSKĮ, žuvusį sovietinių persekiotojų spąstuose

Kun. KAZIMIERAS J. AMBRASAS,
Montrealis

Negaliu pamiršti vienos nuotraukos, kuri tada, sovietmečiu buvo platinama Lietuvoje iš po skverno, slapčiomis, kad pikta akis jos nepamatytų. Toji nuotrauka buvo padaryta kątik po mįslingomis aplinkybėmis Saugumo surežisuotos avarijos, kai kelyje Vilnius-Eišiškės su kitais bendrakeleiviais (iš jų vienas teliko gyvas) žuvo kun. Juozas Zdebskis.

Kaip šiandien menu tą mielo myriop žiaurios rankos nusiųsto kunigo nuotrauką. Į viršų, tarsi įelektrizuotais plaukais, stovėjusiais piestu, matyti užmerktomis akimis ramus, bet kupinas didžiulio sielvarto pailgas velionies veidas, o kaktoje – apvali skylė.

Šią nuotrauką padovanojęs žmogus tvirtino, kad toji šautinė iš asmeninio ginklo – tuometinių enkavedistų-saugumiečių darbas. Juk jie patys pirmieji prisistatė į nelaimingo įvykio vietą, kur, pasak žmonių, tą rytą kelissyk tuo pačiu plentu važinėjo pienovežis-žmogžudys.

Avariją organizavusieji piktadariai, nesistengdami padėti nukentėjusiems, puolėsi krėsti kun. Juozo kišenes; ypač su dideliu susidomėjimu apžiūrinėjo surastą metalinį lankelį, su kuriuo velionis daugsyk buvo suradęs kiaurymių, paslėptų daiktų, enkavedistų ir jų darbuotojų rankomis radiacinėmis medžiagomis pažymėtų daiktų, automobilių ir kitų netikėčiausių atradimų.

Apvali šautinė skylė kaktoje tikrai buvo ryški išbalusiame mirusio veide. Matyt, daryta tuojau po tos nelaimės Vilniaus-Eišiškių plente arba ligoninėje.

Negali patikėti, kad tai daug kartų ištrūkęs iš piktos rankos paspęstų pinklių, tiek visokiausių grėsusių nelaimių išvengęs, tiek pasikėsinimų patyręs kunigas (Saugumo rūsiuose buvo net speciali atskira patalpa, kur buvo rūpestingai saugomi visa šio žmogaus sekimo dokumentacija, skundikų pranešimai, planai, aprašytas kone jo kiekvienas jų sumanytas piktas sumanymas, šantažai ar rengtieji kėslai, juodi darbai ir, saugumiečių akimis žiūrint, dideli antitarybiniai šio doro, sąžiningo, ypatingai jautrios širdies ir nepaprastai veiklaus kunigo "nusikaltimai"...).

Daugelsyk iš artimųjų, svečių ir ypač iš pažįstamų kunigų, kurie lankydavo anuomet buvusį Vilkaviškio, o paskui Leipalingyje gyvenusį Lazdijų dekaną, a.a. mano brolį Konstantiną Ambrasą, lūpų girdėtas, anuometinės valdžios atvirai ir slaptai nekenčiamas kunigas Juozas Zdebskis pagaliau sėdi priešais mane. Tylus, mąslus, prakaulaus ir lieso , pailgo veido, didelėmis, ilgapirštėmis valstietiškomis rankomis, šiek tiek kampuoto elgesio, dėl kurio gal ne vienąsyk tikriausiai yra gerokai varžęsis ir be reikalo krimtęsis... Įsispyręs į turbūt niekados nemačiusias lygintuvo milelio kelnes. Apsivilkęs miliniu, atrodančiu gerokai išaugtu švarkeliu. Kuklus, nedrąsus, ir sykiu ryžtingas, uždaras. Susimąstęs ir dėl kažkokios didelės vidinės kovos itin sukaustytas, ji, man regis, negali tarti nė žodžio. Toji vidinė, stipri įtampa tokia ryški, kad man net nejauku sėdėti. Tačiau svečias lieka svečiu ir reikia kaip nors rasti bendrą kalbą, kuri žodžiais nenusakomu būdu labai nerišli, suvaržyta ir sunkiai palaikoma.

Po kiek laiko, kai mudu ne kartą akis į akį susidūrėme, atvirai kalbėjomės tiek sielos, tiek Bažnyčios, savilaidos, tiek politikos ir kitais reikalais, mane kun. Juozas už tą pirmutinės mūsų pažinties nepasisekusį, šaltą ir gan keistą susitikimą nuoširdžiai atsiprašė.

Anuomet labai ryškiai pajutau, kad naujasis Leipalingio klebonijoje sutiktasis, jau anuomet pradėjęs savo veiklą garsėti kunigas su manimi negali normaliai bendrauti, kad jį valdo kažin koks prieštaringas, man nepalankus jausmas, varžo, kausto, išmuša iš vėžių. Jis atsiprašė, kad buvo toks man svetimas nekalbus ir tarsi atžaras: "Negalėjau nugalėti savęs ir turėjau labai smarkiai su savimi kovoti dėl kažin kokio priešiško, viduje kaip vulkanas virusio jausmo. Mat esu tik silpnas žmogus..."

Anuomet nesupratau, dėl kokios priežasties jam buvau sukėlęs tokius prieštaringus jausmus. Tad, mano supratimu, nebuvo ko ir atleisti, tik mane kankino klausimas: "Kuo aš šiam geram žmogui nusikaltau?" Tiesiog man buvo nejauku, kad su daugelio tikinčiųjų ir net pažangesnių, doriausiųjų ir veikliausiųjų kunigų vertinamu dvasiškiu negalėjau nuoširdžiau pabendrauti...

Ne sykį aiškiai pajutau, kad kun. Juozas kažin kokiu vidiniu jausmu įžvelgdavo kitų žmonių vidų. Šitai liesdavo tiek vyrus, tiek moteris. Domėjęsis intymiaisiais vyro ir moters gyvenimo klausimais, perskaitęs nemaža apie tai literatūros, kurią laikydavo ne šiaip knyginėse, bet net seife, kad svečiai ar šiaip kai kurie jo butą lanką žmonės be reikalo nesismalsautų. Visados būdavo taktiškas ir mokąs pavyzdingai saugoti paslaptis, išlaikyti nuo kitų smalsumo užtvertas tvirta pareigos siena slapčiausias žmogaus mintis, ypač jaunų žmonių tarpusavio santykius, apie kuriuos jis kalbėdavo per išpažintis, asmeniniuose pokalbiuose, dvasiniuose susitelkimuose ir kitomis progomis.

Štai kodėl apie kunigą Juozą telkėsi daug įvairaus amžiaus, luomo, išsilavinimo ir net įvairių įsitikinimų tikintys ir netikintys žmonės.

Bene labiausiai jį buvo pamilęs lietuviškasis jaunimas. Jis buvo tikrasis dar nesudiržusių sielų žadintojas, įkvėpėjas, vadovas ir organizatorius. Jame ryškėjo mokėjimas atjausti, išskirtinė drąsa gelbstint iš įvairių nelaimių, užtariant nelaiminguosius, skelbiant per pogrindinę spaudą sovietinių tarnų padarytas skriaudas tikintiesiems, sugebėjimas rasti tinkamą išeitį iš, regis, neturinčių jokios išeities situacijų.

Daugelį stebino šio kunigo neveidmainiškas pasišventimas Bažnyčiai ir tautai. Jis atrodė nenuilstantis ilgų kelionių mėgėjas. Į šiuos žygius kun. Juozas leisdavosi vedinas ne tuščio smalsumo. Dažniausiai jis trokšdavo sielovadiniais tikslais aplankyti daugel metų lageriuose kunigo nemačiusius išvežtuosius, kalėjimuose kalinius, kariuomenėje tarnavusius ir skriaudžiamus lietuvius, apie kurių gyvenimą taip akivaizdžiai, tikroviškai, dalykiškai, gražiai ir beveik vienintelis tėra rašęs knygoje kun. Robertas Grigas.

Ten, kur šilų sesė Varėnė

Laisvės kovotojų pavardės granito plokštėse

ANTANINA GARMUTĖ

Alsino vasaros karštis. Dangus žydras – vėjas nušlavė visus debesis. Gerbiantys atminimą žmonės skubėjo į Dzūkiją. Ten, kur šilų sesė Varėnė savo vandenis neša į sraunųjį Merkį – Senojoje Varėnoje buvo pagerbti žuvę Dainavos apygardos Merkio rinktinės Varėnos bataliono kovotojai. Į vietos kapines Nežinomo partizano palaikai iš Paručių miško jau buvo perlaidoti prieš porą metų, pastatant paminklą žuvusiems už Lietuvos laisvę. Likę gyvi partizanai ir tremtiniai toliau rinko medžiagą apie žuvusius, bet dar neįvardintus Tėvynės gynėjus.

Dviejose šlifuoto granito plokštėse buvo iškaltos 150 žuvusių partizanų pavardės. Plokštės – atminimo lentos su kovotojų gimimo ir žūties datomis – įrengtos minėto paminklo papėdėje.

Iškilmės prasidėjo šv. Mišių auka už Lietuvos laisvės gynėjus neseniai pastatytoje, jaukioje ir erdvioje, dar medžio sakais kvepiančioje Varėnos šventovėje. Jas atnašavo ir prasmingą pamokslą pasakė jaunas netolimos Perlojos parapijos klebonas kun. Alfonsas Kelmelis. Jis paminėjo, kokias didžias aukas sudėjo ant Laisvės aukuro mūsų tautos sūnūs ir dukros, kokias kančias iškentėjo partizanų motinos, laimindamos vaikus šventai kovai, iš kurios daugeliui iš jų nebuvo lemta sugrįžti. "Dar ne viskas padaryta, – kalbėjo kunigas, – iškovotos laisvės įprasminimui". Daug negerovių. Materializmo. Dvasinės elgetystės. Baisių komunizmo liekanų žmonių sąmonėje. Dideli uždaviniai – auklėjant jaunąją kartą. "Ir kai vaikai, – pastebėjo kunigas, – žaisdami karą norės būti partizanais, o ne vokiečiais, rusais ar dar kitais, – tuomet galėsime kalbėti apie patriotizmo pasėtos sėklos derlių".

Po šv. Mišių iškilmių dalyvių eisena Varėnos gatvėmis pasuko į senąsias kapines. Klebonui pašventinus plokštes su partizanų pavardėmis, dainavo ir giedojo Alytaus, Druskininkų, Varėnos tremtinių chorai bei džūkų kaimų ansambliai. Jie tarytum su gyvais kalbėjosi, kreipėsi į išėjusius amžinybėn geriausius tautos vaikus:

Po senais ąžuolais kilot Jūs sakalais
Ir krūtinėmis Laisvę apgynėt!
Pasilikot jauni, dainose – amžini,
Partizanai – sūneliai Tėvynės!..

Kalbas pasakė iškilmėse dalyvavę Lietuvos seimo nariai – Juozas Dringelis, Balys Gajauskas, Varėnos rajono meras K. Velžys, LPKTS (Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos) Varėnos skyriaus pirmininkas Vytautas Kaziulionis ir kt.

Žuvusiųjų įamžinimui didelę auką – 1000 dolerių – paaukojo JAV gyvenantis lietuvis St. Sula.

Partizanų atminimui virš pušų nuaidėjo SKATo (savanorių) automatų salvės.

Tauta neužmiršta tų, kurie, partizanės–poetės Dianos Glemžaitės žodžiais tariant, mokėjo numirt už Tėvynę...

Paminklas žuvusiems Dainavos apygardos Merkio rinktinės Varėnos bataliono partizanams Varėnos kapinėse Nuotr. A. Garmutės

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)
Tel. 416 535-6252
Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lešiai (contact lenses).

Į Lietuvą su Nordland Express

Siuntiniai laivu • Oro paštu
Pinigų perdavimas • Prekybiniai pervežimai

Nordland Express **1650 Bloor St. W., Toronto, Ontario, Canada M6P 4A8 Indian Rd. (išėjimas iš požeminio traukinio Keele stoties)**
Darbo valandos: Nuo pirmadienio iki šeštadienio 9 v.r. iki 6 v.v.

Skyrius: North York Town Press, 164 Willowdale Ave, North York, Ont. (416) 222-4021
London Jonas ir Marytė Narusevičiai, 1055 Guildwood Blvd. (519) 657-1751
Montreal Andrejs Vitols, 105 56th Ave., Lachine (514) 637-9102

Nemokamas siuntinių paėmimas
Toronto: nuo pirmadienio iki penktadienio
Hamilton, Burlington, Oakville, Mississauga: pirmadieniais ir ketvirtadieniais
St. Catharines, Niagara Falls, Welland: ketvirtadieniais
Kitchener, Cambridge, Guelph, Brampton: pirmadieniais
Wasaga, Collingwood, Barrie: pirmais mėnesio sekmadieniais
Windsor, Sarnia: antrais mėnesio sekmadieniais
London: antrais ir ketvirtais mėnesio sekmadieniais

Už pietinės Ontario provincijos ribų: Siųskite siuntinius į ***Nordland Express*** su gavėjo, siuntėjo adresais ir talpos aprašymu. Bendrovėje mes užpildysime muitinės pareiškimą, sąskaita bus jums pasiųsta.

Dėl patogumo, pastovumo, išvaizdos ir ekonomijos turime įvairaus dydžio dėžių 1, 1.5, 2, 3 ir 5 kubinių pėdų. Taip pat galite įsigyti dėžių Anapilio knygyne, sekmadieniais ir kredito kooperatyve "Talka", 830 Main St. E. Hamiltone

JAV ir Kanados dolerių perdavimas
4% plius $20 pristatymas iki $4,999
3% nuo $5,000

Siuntiniai su kanadiškais produktais Lietuvoje mūsų sandėlyje:

Siuntinys nr.1	10 kg miltų, 10 kg cukraus, 10 kg ryžių	**$50 (JAV $38)**
Siuntinys nr.2	12 litrų augalų alyvos (4x3 litrų)	**$36 (JAV $27)**
Siuntinys nr.3	4.5 kg vištienos buljonas	**$30 (JAV $23)**
Siuntinys nr.4	6 kg žemės riešutų sviestas (12x500 g)	**$34 (JAV $26)**
Siuntinys nr.5	11.5 kg rūkyti šprotai, Ryga 72 dėžutės po 160 g	**$64 (JAV $48)**
Siuntinys nr.6	20 kg cukraus (10x2 kg) 400 g tirpstančios kavos (2x200 g)	**$48 (JAV $36)**
Siuntinys nr.7	31 įvairūs kanadiški produktai (20 kg)	**$95 (JAV $72)**
Siuntinys nr.8	17 įvairūs kanadiški produktai (14 kg)	**$65 (JAV $49)**
Siuntinys nr.9	220 v. elektrinis šildytuvas	**$75 (JAV $57)**

SKAMBINKITE Toronto 416 535-5000 Už Toronto ribų 1-800-561-3113 FAX 416 535-5001

KĘSTAS
Projektuoju ir gaminu paminklus,
darau skulptūras, portretus, bareljefus iš įvairių medžiagų (granito, vario, plieno, molio, medžio) pagal užsakovo pageidavimus.
Skambinti telefonu **905 643-4990** Kęstučiui Keparučiui.
Adresas: 1053 Barton St. E., Winona, Ontario L8E 5H1

LAISVOJE TĖVYNĖJE

SENELIŲ NAMAI VILNIUJE

Vilniuje steigiami senelių namai Lietuvon grįžtantiems politiniams kaliniams ir tremtiniams. Lietuvos vyriausybė Vilniaus miesto savivaldybei leido nekonkursine tvarka išnuomoti Tremtinių grįžimo fondui Valakampiuose esantį pastatą. Tai bus pirmieji tokios paskirties senelių namai Lietuvoje. Lig šiol be globos likę politiniai kaliniai bei tremtiniai būdavo apgyvendinami visiems seneliams skirtose prieglaudose.

MILTINIO MIRTIES METINĖS

Aktoriaus ir rež. Juozo Miltinio, Panevėžio dramos teatro įsteigėjo, pirmosios mirties metinės liepos 13 d. buvo paminėtos Mišiomis Kristaus Karaliaus katedroje. Aplankytas ir jo kapas Katedros kapinėse. Paminklinio antkapio dar nesuskubo paruošti architektas A. Mikėnas ir skulptorius J. Šlivinskas. Jį tikimasi atidengti rugsėjo 3 d. velionies aštuoniasdešimt aštuntojo gimtadienio proga. Su pirmosiomis J. Miltinio mirties metinėmis šįkart Panevėžio dramos teatre buvo surengta jo atminimui skirta dailininkų Uogintų šeimos tapybos darbų paroda — Bronės Mingilaitės-Uogintienės (1919-1983), Broniaus Uoginto (1913-1988) ir jų sūnaus Broniaus Uoginto. Rež. J. Miltinis su šia šeima vasarodavo Palangoje, jai pozuodavo, turėjo vieną Uogintų sukurtą savo portretą.

PAMINKLAS BIRŽIŠKOMS

Rugpjūčio 25 d. Biržiškų gimtuosiuose Viekšniuose, Akmenės rajone, buvo atidengtas paminklas, įamžinantis JAV mirusių brolių Biržiškų atminimą. Paminklo autorius Česlovas Pečiukas, kaunietis skulptorius, iš bronzos išlietose bareljefinėse plokštėse įamžino visą Biržiškų šeimą. Plokštės pradedamos tėvo gydytojo Antano Biržiškos (1855-1922) ir pedagogės motinos Elzbietos bareljefais. Tada pereinama prie jų profesorių sūnų bareljefinių plokščių, papildytų jų didelių darbų įrašais: literatūros istoriko Mykolo Biržiškos (1882-1962), bibliografo ir kultūros istoriko Vaclovo Biržiškos (1884-1956) ir matematiko Viktoro Biržiškos (1886-1964). Paminklo projektų konkurse vertintojai skulptoriaus Č. Pečiuko projektui paskyrė tik III vietą, bet jis labiausiai patiko viekšniečiams. Paminklo pastatymą suvėlino skulptoriaus Č. Pečiulio studijoj kilęs gaisras, sunaikinęs atlieti paruoštus bareljefo variantus.

ATIDENGIMO IŠKILMĖS

Lėšų telkimu rūpinosi prieš penkerius metus Viekšniuose įsteigtos Biržiškų atminimui įamžinti komisijos nariai. Aukų buvo gauta ir iš kitų vietų Lietuvoje. Mat lietuviams buvo skaudus sovietinis brolių Biržiškų darbų nuvertinimas ir netgi jų ignoravimas. Lėšų parūpino daugelis įmonių ir firmų, jų paskyrė ir rajoninis biudžetas. Paminklas dabar puošia centrinę Viekšnių aikštelę. Atidengimo iškilmė buvo pradėta vietinėje šventovėje atnašautomis Mišiomis. Paminklą atidengė iš Vilniaus atvažiavęs Lietuvos prez. Algirdas Brazauskas, pašventino Telšių vysk. Antanas Vaičius. Po jų kalbėjo Vilniaus universiteto rektorius Rolandas Pavilionis, Vytauto Didžiojo universiteto rektorius Bronius Vaškelis, Akmenės rajono burmistras Klemas Inta, Lietuvos seimo pirmininko pavaduotojas A. Sakalauskas ir narys Vytautas Landsbergis. Koncertą surengė Biržiškų draugijos etnografinis ansamblis "Poilsėlis", ansambliai iš Akmenės ir Mažeikių rajonų. Viekšniuose buvo surengta konferencija "Viekšnių kraštas ir profesoriai Biržiškos".

VETERANŲ SUSITIKIMAS

Rugpjūčio 3 d. Pasaulio lietuvių penktųjų sporto žaidynių proga Kauno kūno kultūros instituto rūmuose susitiko nemažas būrelis išeivijos ir Lietuvos sporto veteranų. Petras Keidošius "Europos lietuvyje" paskelbtame aprašyme "Sporto veteranų subuvimas" mini prie instituto rūmų po daugelio metų viens kitą atpažinusius veteranus — žymųjį ilgų nuotolių bėgiką Alfonsą Vietriną, ėjimo rekordininką Bronių Keturakį, rutuliui ir diskui gyvenimą sporte paskyrusią Danutę Vitartaitę-Ruzgienę, ietininkę Birutę Kalėdienę, boksininkus Algirdą Šociką ir Daną Pozniaką, krepšininką Modestą Paulauską, sporto žurnalistą ir veikėją Australijoje Antaną Laukaitį, Čikagos Rimantą Dirvonį. Savo organizacijos valdybos nariais ir sportinės veiklos judintojais veteranai išsirinko S. Stonkų, B. Kalėdienę, D. Ilgūną, A. Speičį, A. Šileiką, A. Rugienių, A. Laukaitį, V. Jokūbaitį, J. Alkį, J. Pinkų. Šias gretas papildys į jas įtraukti visų lietuvių bendruomenių sporto organizatoriai.

KAUTYNIŲ SUKAKTIS

Marijampolės rajono Riečių bažnytkaimyje žuvusiems Lietuvos partizanams pastatytu ir mons. Alfonso Svarinsko pašventintu paminklu rugpjūčio 12 d. buvo prisimintas Žuvinto ežero ir pelkių kautynių penkiasdešimtmetis. Ežerą ir pelkes 1945 m. rugpjūčio 5-12 d.d. buvo apsupusi sovietų kariuomenės divizija. Apsupime nelygion kovon stojo "Šarūno" partizanų būrys, vadovaujamas Vinco Kubertavičiaus. Kautynės vyko ant Žuvinto ežero kranto. Sovietų divizijos specialūs daliniai, braudamiesi per pelkes ir bandydami plaustais pasiekti salas, pasitraukė, savaitę trukusiose kautynėse netekę apie 70 vyrų. Penkiasdešimtmečio minėjime prie paminklo kalbėjo "Šarūno" partizanų būrio vadas V. Kubertavičius, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Alytaus skyriaus pirm. S. Kizlevičius. Aleksandras Jokūbonis, pranešdamas lig šiol negirdėtą žinią, "Lietuvos aide" rašo: "O šios sąjungos tarybos pirm. A. Lukša sakė, kad profesorė iš Japonijos baigia rašyti knygą apie Lietuvos partizanus. Knygoje minimos ir Žuvinto kautynės". **V. Kst.**

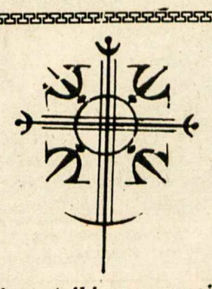

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Lougheed's Limited
šeima ir tarnautojai

"Žmonės, kurie atjaučia kitus"

Sudbury Ontario

Didelė netektis Otavoje

A. a. Alė Macevičiūtė-Paškevičienė, 85 m., ilgametė mokytoja, rašytoja, poetė ir visuomenininkė, iškeliavo amžinybėn 1995 m. rugpjūčio 21 d., Centre De Sante Elizabeth-Bruyere slaugos namuose, palikdama savo mylimą vyrą inž. Albiną ir visą Otavos lietuvių bendruomenę giliame liūdesyje.

Laidotuvių apeigas Šv. Ignoto šventovėje, kurią velionė, gyva būdama, dažnai lankydavo, atliko kun. dr. V. Skilandžiūnas, kuris savo pamoksle atkreipė klausytojų dėmesį į a.a. Alės ištvermingą ištikimybę Dievo, tėvynės ir artimo meilės tarnyboje. Pamaldos buvo labai įspūdingos, dalyvaujant tos parapijos chorui ir patarnautojams. Visa liturgija vyko lietuvių kalba. Skaitinius atliko Vytautas Radžius.

Notre Dame kapinėse po kunigo atkalbėtų laidojimo maldų, pirmiausia žodį tarė visų dalyvių vardu Vytautas Balsevičius, trumpai primindamas kai kuriuos svarbesnius jos gyvenimo bruožus.

A. a. Alė gimė 1910 m. Biržų krašte. Baigė Biržų gimnaziją ir studijavo Vytauto Didžiojo universitete humanitarinių mokslų fakultete. Prieš 65 metus ištekėjo už inž. Albino Paškevičiaus, taip pat biržiečio, kuris tuo metu laikinai ėjo Biržų apskrities inžinieriaus pareigas. Vėliau gyveno Kaune, Ukmergėje ir Vilniuje. Turėjo vieną sūnų Vytautą, kuris mirė 1992 m. Otavoje. 1944 m. visa šeima pasitraukė į Vokietiją. Neumuensteryje ir Kleinwitensee mokytojavo lietuviškose gimnazijose. Įsijungusi į kultūrinę ir švietimo veiklą, ji įsteigė tautinę šokių grupę ir jai vadovavo. Turėjo ir vaidybos būrelį, su kuriuo suvaidino 7 veikalus ir atliko 17 vaidinimų savo ir artimose stovyklose.

1949 m. drauge su šeima atvyko į Kanados sostinę Otavą. Jau tais pačiais metais su tautinių šokių grupe pasirodė YMCA patalpose Tautos šventės proga. Prisiimdama mokytojos pareigas šeštadieninėje mokykloje, išdirbo joje 22 metus. Tame laikotarpyje ji kūrė mažiesiems ir jaunimui vaidinimėlius bei poeziją. Yra išleidusi dvi savo kūrybos knygeles: "Saujelė trupinių" ir "Marmakiškiai". Mokykloje išleido 14 metinių leidinių "Trupinėliai", išryškinančių mokyklos veiklą metų eigoje. Švietimo komisijos buvo įvertinta 1964 m. padėkos laišku ir 1980 m. – medaliumi. V. Balsevičius savo kalbą baigė šiais žodžiais: "Miela p. Paškevičiene, atidavei ką galėjai saviesiems, o dabar tebūna Tau lengva svetinga žemelė."

Jos buvusių mokinių vardu kalbėjo Vida Kairienė iš Toronto. Ji, liūdesio pilna širdimi ir virpančiu balsu, prisiminė savo buvusios mokytojos meilę mokyklos vaikučiams. Paskaitė vieną eilėraštį "Mokyklos norai" (1970), kurio pirmas posmas gražiai išreiškia Tėvynės meilę vaikams lengvai suprantamais žodžiais:

Šokių grupę mes turėsim,
Jei išmokti panorėsim...
Gražūs šokiai Lietuvos,
Tai juk turtas mūs tautos.

Pabaigoje mūsų kapelionas paprašė visus prie kapo susirinkusius išklausyti velionės vyro inž. Albino rašytą atsisveikinimo žodelį, nes dėl ligos negalėjo atvykti į laidotuves. Tą parengą patikėjo kunigui, kuris ir perskaitė tokius iš širdies plaukiančius žodžius: "Dėkoju Gerajam Dievuliui, kad Otavoje sutikom Sofiją ir Vytą Balsevičius, kurie daug padėjo mums sunkesniu metu. Tie du mūsų angelai sargai globoja mus net ir sunkiausiose mūsų gyvenimo valandose. Teatlygina Dievas jiems už tai. Turėjome ir daugiau geradarių, kaip Valiuliai, Plečkaičiai, Barisai ir kiti. Visada jautėme kunigo Viktoro dvasinę pagalbą, už kurią esame nepaprastai dėkingi. Visi gyvename kaip viena šeima. Tokia kryptis mūsų buvo paimta nuo 1949 metų. Dėkojame visiems broliams ir seserims už talką mums. Tariame nuoširdų lietuvišką, krikščionišką ačiū. O a.a. žmonos vardu – sudieu, iki pasimatysime Dievuje."

Apmąstydami a.a. Alės Paškevičienės nueitą gyvenimo kelią ir ieškodmai jos darbų, pasiaukojimo, stiprybės ir ištvermės versmės, turėtume neabejodami sakyti – tai jos pranašiškai didelis tikėjimas į PRISIKĖLIMĄ. Tai liudija ir jos knygelės "Saujelė trupinių" paskutinis eilėraštis: "Kokia tai nuostabi šalis" (1986). Štai jis:

Kokia tai nuostabi šalis,
Kur upės teka klonimis,
Javai banguoja vilnimis,
Visur tu laukiamas svetys,
Kas man jos vardą pasakys?

Kur saulė mus kitaip gaivina,
Kur nieks tau pikto neketina,
Svečius midum, alum vaišina,
Kur nieks klastos visai nežino,
Sakyk, kaip šalį tą vadina?

Pravirksta kruvinai širdis,
Ar greit jos žaizdos beužgys?
Kas atėjūnus išvarys?
Namo savuosius sugrąžins,
Kokia bus josios ateitis?

Bet patekės ir jai aušra!
Kai kenčia nemari Tauta,
Jėgų duos Dievo palaima!
Ji kelsis, ji – mūs Lietuva!

K.V.Sk.

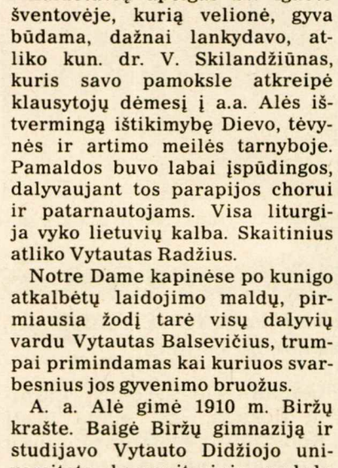

DR. JUOZAS ir BRONĖ PILIPAVIČIAI, švenčiantys savo 50 metų vedybinio gyvenimo sukaktį

Edmonton, Alberta

DR. JUOZAS PILIPAVIČIUS ir jo žmona Bronė gražiai atšventė 50-metų vedybų sukaktį. Šventėje dalyvavo sūnus Romas su šeima iš Toronto, Juozo brolis iš Mississaugos, Ont., Bronės dukterėčia su vyru iš Čikagos, ponia Mitalienė su dukterim iš Londono, Ont. ir daug kitų giminių bei draugų iš Edmontono. Liepos 22 d., visi svečiai susirinko dukters Ritos šeimoje, o kitą dieną dukters Linos namuose. Sukaktuvininkai gavo daug dovanų ir sveikinimų iš giminių, draugų iš St. Alberto miesto, Albertos provincijos ir Kanados valdžios atstovų. Linkime jiems dar daug laimingo gyvenimo metų.

JONAS GAZANKAS, KLB Edmontono apylinkės vicepirmininkas, yra išvykęs šešiems mėnesiams į Papua-N.Gvinėją, kur dirba aukso kasyklų išplėtimo ir patobulinimo patarėju. jis gauna atostogų kas šešias savaites. Parvažiavęs papasakojo daug įdomių savo pergyvenimų bei įspūdžių.

DR. VINCAS KADIS, KLB Edmontono apylinkės pirmininkas birželio mėnesį lankėsi Lietuvoje, kur jis kaip CESO (Canadian Volunteer Advisers to Business) patarėjas dirbo Lietuvos sveikatos apsaugos ministerijos Mitybos centre maisto kontrolės srityje. Būdamas Lietuvoje dr. Kadis palaikė glaudžius ryšius su įvairiomis Sveikatos apsaugos ministerijos įstaigomis, Vilniaus ir Kauno higienos centrais bei kitomis valdžios įstaigomis besidominčiomis maisto gamyba, tyrinėjimais ir prekyba. Išvažiuojant iš Lietuvos, dr. A. Vinkus, Sveikatos apsaugos ministerijos, įteikė jam gražų padėkos raštą už paramą Lietuvos valstybės visuomenės sveikatos priežiūros tarnybai maisto higienos srityje. **D.E.**

Ottawa, Ontario

ATVYKO LIETUVOS DIPLOMATAS. 1995 m. rugpjūčio 20 d. nuolatiniam darbui į Otavą atvyko Lietuvos respublikos laikinasis reikalų patikėtinis Kanadai **Jonas Paslauskas.** Su juo drauge atvyko žmona Dalia bei vaikai – sūnus Jonas ir duktė Marija. Otavos oraustyje Lietuvos diplomatą pasitiko KLB Otavos ir Toronto apylinkių pirmininkės Rūta Danaitytė ir Danutė Garbaliauskienė bei kiti vietos lietuviai.

Jonas Paslauskas gimė 1957 m., augo ir mokėsi Panevėžyje. 1983 m. baigė Vilniaus universiteto filologijos fakultetą. Diplomato darbą dirba jau šeši metai – buvo Lietuvos užsienio reikalų ministerijos valstybinio ir diplomatinio protokolo tarnybos direktoriumi, dvejus metus dirbo patarėju – misijos vadovo pavaduotoju LR ambasadoje Vašingtone. Diplomatijos klausimais stažavosi Švedijoje bei Suomijoje, išklausė tarptautinės teisės ir ekonomikos bei diplomatinės praktikos kursą Tarptautinių santykių institute Ženevoje. Šalia ryšių su Kanados valdžios atstovais užmezgimo, svarbiausias darbas dabar yra surasti namus šeimai bei patalpas ambasadai Otavoje. Lietuvos reikalų patikėtinis pažadėjo artimiausiu metu pranešti savo adresą bei telefono numerį. **V. Balsevičius**

Hamilton, Ontario

PRISIMINDAMI a.a. ALBINĄ KRAKAITĮ ir reiksdami užuojautą mirusio žmonai Anitai ir visiems artimiesiems, Kanados lietuvių fondui aukojo: $25 – A. Prunskus; $20 – V. J. Svilai, Z. Čečkauskas, P. Žulys, Z. N. Stonkai, J. G. Krištolaičiai, A. Garkūnas, J. E. Bajoraičiai, J. R. Pleiniai, P. Z. Sakalai; $15 – P. V. Šidlauskai; $10 – A. Dižbalienė, P. M. Šiuliai, V. Subatnikaitė.

A. a. ANDRIAUS PETKEVIČIAUS atminimui Kanados lietuvių fondui $20 aukojo P. Z. Sakalai.

Kanados lietuvių fondas dėkoja už aukas. **KLF**

A. a. KAZIMIERO MIKŠIO, mylimo brolio vienerių metų mirties atminimui Onutė Mikšytė "Tėviškės žiburiams" aukojo $100.

A.a. ALĖ PAŠKEVIČIENĖ

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Niujorke prie pabaigos artėja Bruklyne pastatyto Kultūros židinio veikla. Šis Tėvų pranciškonų pastatas jau negalėtų išsilaikyti be didelių Niujorko lietuvių finansinių aukų paramos. Ji yra sumžėjusi dėl lietuvių išsikėlimo iš to rajono ir įsikūrimo geresniuose Niujorko priemiesčiuose. Ten dabar, žiūrint iš rasinio taško, yra geresnės ir saugesnės gyvenimo sąlygos. Biudžetiniai 1994-95 metai pasibaigė š. m. birželio 30 d. Kultūros židinys juos užbaigė su $69.887 turėtomis pajamomis ir $61.529 išlaidomis. Pelno liko tik $8.358. Be finansinės Niujorko lietuvių paramos, tuos biudžetinius metus būtų tekę užbaigti su $17.572 deficitu, kuris atsarginį Kultūros židinio fondą būtų ištuštinęs per porą metų.

"Darbininke" rašoma, kad Tėvai pranciškonai Kultūros židinį ruošiasi parduoti. Tačiau tokiu atveju dalis gautų dolerių būtų tekę įsigyti mažesnėms Kultūros židinio patalpoms kitur, nes jo pradėta veikla būtų buvusi tęsiama mažesniu mastu. Tad dar kartą pabrėžiama, kad lietuviškai veiklai Kultūros židinin aukomis įjungtas lietuvių kapitalas nedings. Juo bus naudojamasi ir toliau, prisitaikius prie pasikeitusių gyvenimo salygų.

Vokietija

Evangelikų Bendrijos dienos, kas dveji metai surengiamos Hamburge, tapo dideliu įvykiu šiame uostamiestyje. Šiemet šis renginys įvyko birželio 14-18 d.d., sutraukęs beveik 150.000 dalyvių. Į dienas buvo pakviesti ir kitų religinių bendrijų atstovai. Katalikų Bendrija Hamburge birželio 18 d. surengė Tautų šventę jon su tautiniais šokiais ir dainomis sukvietusi visas katalikų užsienietiškas misijas Hamburge. Lietuvių katalikų misijai šiai šventei buvo paskirta vienos mokyklos klasė prie neseniai pašventintos katalikų katedros. Lietuvai skirta mokyklos klasė susilaukė kelių tūkstančių lankytojų. Jie ypač domėjosi Elenos Baliulienės vadovaujamo merginų būrelio tautiniais šokiais, tautodailės parodėle, lietuviškais barščiais, iš Lietuvos atvežtu dideliu šakočiu ir lašiniuočiu. Evangelikų Bendrijos dienos baigtos ekumeninėmis pamaldomis. Jas laikė Hamburgo katalikų arkivyskupas Ludwig Averkamp ir evangelikų vyskupė Marija Jepsen. Šv. Rašto ištrauką lietuvių kalba skaitė tautinius drabužius dėvinti ilgametė VLB Hamburgo apylinkės valdybos pirm. Teresė Lipšienė.

Australija

Sidnio lietuvių pensininkų klubas "Neringa" naują valdybą rinko Lietuvių namuose gegužės 18 d. Šį kartą pensininkams buvo sunku rasti pakankamai naujų kandidatų, atsistatydinus senajai valdybai. Iš senosios niekas nenorėjo pereiti į naująją. Atrodė, kad valdybos nebus įmanoma sudaryti. Po didelių pastangų pagaliau buvo rasti penki savanoriai, tuoj pat išrinkti rankų pakėlimu. Naują "Neringos" pensininkų klubo valdybą sudarė pirm. V. Gulbinas, sekr. S. Norvilaitis, renginių vadovė B. Sidarienė ir ūkvedys J. Karkauskas.

Britanija

A. a. Petras Sirvidas, gimęs Londone prieš šešiasdešimt aštuonerius metus, mirė š. m. birželio 8 d. Jo tėvai tada plačiai reiškėsi lietuviškoje veikloje, buvo dideli Šv. Kazimiero lietuvių parapijos talkininkai. Sūnus negalėjo eiti tėvų takais, nes turėjo keturių sūnų ir dviejų dukterų šeimą. Vienas velionies brolis gyvena N. Zelandijoje, seserys Marija ir Elena Dobrovolskienės bei Julija Saukuvienė — Londone. Šv. Kazimiero šventovė, birželio 16, laidotuvių dieną, buvo užpildyta Sirvidų ir Dobrovolskių plačios giminės.

A. a. Vladas Matačiūnas, gimęs 1922 m. gruodžio 11 d. Žaslių valsčiaus Trakų apskr., mirė birželio 21 d. Boltone. 1947 m., kpokaryje atvykęs Anglijon, dirbo Boltono įmonėse. Velionis buvo vedęs ukrainietę, kurią dabar paliko su sūnumi, dukra ir trim vaikaičiais. Palaidotas Astley Bridge kapinėse. Laidotuvėse dalyvavo kaimynų ir būrelis lietuvių. Dėl silpnos sveikatos velionis beveik neturėjo ryšių su lietuviais.

Švedija

Švedijos ir Lietuvos draugija, įsteigta Švedijoje 1925 m., savo veiklą buvo nutraukusi sovietmetyje. Draugija dabar atkurta Stockholme 1990 m. spalio 30 d. Jai tada ištisą penkmetį vadovavo valdybos pirmininku Stockholme išrinktas Leifas Windmaras, 1995 m. sausio 1 d. pakeistas naujojo pirm. Jarlo Brantingo. Švedijos ir Lietuvos draugija yra savarankiška organizacija, kurios nariu gali būti kiekvienas Švedijos gyventojas, kuris domisi Lietuva. Šiemetinė draugija turi apie 2.000 narių, mokančių metinį nario mokestį. Draugijai priklauso penkiolika skyrių, veikiančių įvairiuose Švedijos miestuose. Pastarajame penkmetyje vykusiame bendradarbiavime su Lietuva, ten buvo įgyvendinta daug draugijos žemės ūkio, miškininkystės, pramonės, prekybos, sveikatos, gamtosaugos, energetikos, švietimo, kultūros, ryšių, transporto ir turizmo planų. Tarp Švedijos ir Lietuvos yra penkiolika susigiminiavusių miestų.

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitytę, B.A.,

pirkimo ir pardavimo atstovę.

Ji mielai jums patarnaus.

Darbo tel. (705) 429-2121 ar
(705) 445-5640
namų tel. (705) 429-6428

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 905 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

HOMELIFE
HomeLife/Realty One Ltd.
Realtor-Member
FAX 416 763-5097
2261 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6S 1N8

Visais namų pirkimo-pardavimo reikalais jus informuos ir maloniai patarnaus

NIJOLĖ B. BATES
tel. 416 763-5161
(24 val. pager)

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		PASKOLAS	
kasd. pal. čekių sąsk. iki	4.75%	Asmenines nuo	13.00%
santaupas	3.50%	nekiln. turto 1 m.	8.00%
kasd. pal. taupymo sąsk.	3.00%		
INDĖLIAI:			
90 dienų indėlius	5.75%		
180 dienų indėlius	5.75%		
1 m. term.indėlius	6.25%		
2 m. term.indėlius	6.50%		
3 m. term.indėlius	6.75%		
4 m. term.indėlius	7.00%		
5 m. term.indėlius	7.25%		
RRSP ir RRIF (Variable)	3.50%		
1 m.ind.	6.25%		
2 m.ind.	6.50%		
3 m.ind.	6.75%		
4 m.ind.	7.00%		
5 m.ind.	7.25%		

Nemokami čekių ir sąskaitų apmokėjimai. Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki $25.000. Be to, narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu per 2 mil. dol. ir Kanados valdžios iki $60,000 sumos draudimu.

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

PIRMOJI LIETUVIŠKA SIUNTIMO BENDROVĖ KANADOJE

* Laivu siunčiant $8 už kubinę pėdą
* Lėktuvu siunčiant $5.50 už kilogramą
* Pristatymas iki 50 kg $14
* Priimame visokias dėžes ta pačia kaina
* Iš toliau siųsti per U.P.S.
* Mes galime palydėti jus važiuojant į Lietuvą

Montrealyje – Leonas ir Genė Balaišiai ..... tel. 514 366-8259
Hamiltono raj. – Bernardas ir Danutė Mačiai . tel. 905 632-4558
Mississaugos raj. – Algis ir Milda Trumpickai . tel. 905 822-1827
Delhi, Simcoe – Andrius ir Gertrūda Usvaltai . tel. 519 773-8007
Buffalo, N.Y. raj. Danguolė ir Don French ..... tel. 905 871-1799

Informacijos klausimais dėl dolerių siuntimo, maisto siuntinių kainoraščių, dėl palydėjimo ar pagalbos nuvažiuoti į Lietuvą prašome rašyti arba skambinti:

Genei ir Vytui Kairiams, 517 Fruitland Road, Stoney Creek, Ontario L8E 5A6.

Greitai ir garantuotai pristatome Amerikos ir Kanados dolerius gavėjui į rankas. Pasirašytą pakvitavimą jums atsiųsime. 4% iki $2,000.00 plius pristatymas, 3% daugiau kaip $2,000.00 plius pristatymas.

	AMER. DOL.	KAN. DOL.
Siunčiama suma	$	$ .....
Paslaugos 4% ar 3%	.....	.....
Pristatymas į rankas	..... $12.00	..... $15.00
IŠ VISO	$ 00	$ 00
Siuntėjas:	Gavėjas:	
.....	.....	
.....	.....	
Tel.	Tel..	

Tel. ir FAX 905 643-3334

KAIRYS BALTIC EXPEDITING

Priglaudė Lietuvos žemelė...

Dailininko Felikso Daukanto 80-metis ir mirtis

EDVARDAS ŠULAITIS

Feliksas Daukantas gimė 1915 m. vasario 6 d. Cicero mieste prie Čikagos. Kartu su savo tėvais ir broliu (jau anksčiau mirusiu) čia išgyveno 12 metų. Ir štai iš Vilniaus atėjusi žinia sako, kad jis jau daugiau savo gimtinės nematys (ją jis aplankė tik vieną kartą 1992 m.), nes rugpjūčio 12 d. Vilniuje iškeliavo į amžinąjį poilsį.

F. Daukantas per savo netrumpą gyvenimo kelią daug ką pamatė, daug ką patyrė. Nors jis buvo gana žymus dailininkas, Lietuvos dailės instituto pramoninės katedros vedėjas, docentas, tačiau anksčiau, dar kartą pareiškė, kad pamatyti Ameriką jam smagu, tačiau joje gyventi nenorėtų. Šiai minčiai jis buvo ištikimas iki pat savo mirties.

80-sis gimtadienis

Vasario mėnesį atšventęs savo 80-jį gimtadienį ir surengęs sukaktuvinę parodą, dar buvo energingas ir judrus. Tuomet Lietuvos spaudoje ir televizijoje klaidingai buvo paskelbta, kad jam tik 70 metų; gal dėl to, kad jis jaunatviškai atrodė ir dar turėjo nemažai kūrybinių polėkių. Apie šį nesusipratimą jis "Dienos" dienraštyje tada aiškino:

"Pagal metrikus man aštuoniasdešimt. Bet pagal dievų apskaitą – gal ir septyniasdešimt. Mat yra tokia asiro-babiloniečių išmintis, marmuro lentose įrašyta, jog dievai neskaito į žmogaus gyvenimą tų dienų, kurias jis praleidžia... gaudydamas žuvį. Bijau sakyti, bet, ko gero, tą dešimtmetį ir būsiu paaukojęs žvejybai."

1995 m. vasario 8 d. Vilniuje buvo atidaryta gausi jo kūrybos paroda, kuriai skirta 17 vitrinų su apie šimtine darbų. Apie jo parodą Lietuvos spauda rašė, kad "F. Daukantui būdingas nuostabus naudojamos medžiagos pajautimas." Vertindamas autentišką gintaro grožį, jis neslepia, negadina jo įmantriais metalo apkaustais. Metalas jam reikalingas tiek, kiek tai būtina dirbiniui. Kartais grubiai apdirbtas gintaro gabalas kabinamas tiesiog ant odinės virvelės...

Po parodos savo laiške jis rašė, kad gyvenimas grįžta į normalias vėžes. Pažymėjo, kad vasario 15 d. kartu su Nepriklausomybės šventės minėjimu Dailės akademijoje (taip vadinasi buvęs institutas) buvo paminėtas vieno iš seniausiųjų šios mokyklos darbuotojų – F. Daukanto 80-metis ir jam suteiktas garbės profesoriaus vardas (kaip jis sakė, bene pirmasis akademijos istorijoje). Džiaugėsi įvykusiu pasikalbėjimu televizijoje, gražiais atsiliepimais spaudoje.

Plunksna nebeklauso...

Tada dar pasikeitėme dviem ar trim laiškais, tačiau nuo gegužės mėnesio laiškų iš jo jau nebesulaukiau. Viename iš paskutiniųjų gautų laiškų jis skundėsi, kad turbūt gripas aplankė ir iš jo negali išsikapstyti. Tuomet liepos pabaigoje telefonu teko skambinti ir kalbinti Feliksą. Jo balsas buvo netvirtas ir skundėsi, kad plunksna jau jo neklauso. Tačiau dar neatrodė, kad po kelių savaičių jis iškeliaus amžinybėn. Tai įvyko 1995 m. rugpjūčio 12 d. Palaidotas rugpjūčio 14 d. Vilniuje. Jį priglaudė lietuviška žemelė, kurios jis niekada nenorėjo palikti.

PAMINKLAS M. K. ČIURLIONIUI Druskininkuose. Skulptorius – V. VILDŽIŪNAS, architektas – R. DIČIUS (1975) Nuotr. Alf. Laučkos

Šiokia tokia emigracija iš Lietuvos - naudinga

(Atkelta iš 3-čio psl.)

keletą metų į gimtųjų Sintautų parapijos kapines nulydėjome... Vieną kitą atsikvėpimo valandėlę skiriu lietuviškų ir lituanistinių knygženklių rinkimui; turiu jų keletą tūkstančių sukaupęs. Mezgasi naujos pažintys su jų kūrėjais ir rinkėjais.

— Mokslas juk neapsiriboja savo krašto administracinėmis ribomis, lietuvių etninės kultūros tyrimais užsiiminėjo ir mūsų išeiviai. Kokie ryšiai su jais?

— Čia būtų ilga istorija, o trumpai galima taip atsakyti: interesai yra dvejopi — moksliniai ir kultūriniai. Aišku, tai priklauso nuo atskirų asmenų. Mokslinius ryšius, besireiškiančius dalyvavimu konferencijose, keitimusi literatūra, teko ar tenka palaikyti su Švedijos, Suomijos, Estijos, Latvijos, Gudijos, Rusijos, Ukrainos, Lenkijos, Vokietijos etnologais. Tačiau nemažiau svarbūs ir įdomūs yra kontaktai su išeivijoje dirbančiais etninės kultūros tyrėjais.

Pirmą sykį ilgesnį laiką 1967-1968 m. lankantis Lenkijoje, į savo darbo programą įtraukiau ir lauko medžiagos

Prof. habil. dr. VACYS MILIUS, etnologas, besidarbuojantis Lietuvos istorijos institute Vilniuje

rinkimą Seinų krašto lietuviškosios dalies kaimuose. Pasitaikė gera proga: tuo metu Lenkijos universitetų etnologijos katedros rengė išvyką į Seinų kraštą, o aš patraukiau į lietuvių kaimus. Pagal ten surinktą medžiagą lietuvių ir lenkų leidiniuose paskelbiau straipsnių apie lininkystę, ūkinius trobesius, vestuvių papročius. Numatau ir daugiau jų parašyti. 1991 m. Norberto Vėliaus į Seinų kraštą rengtoje išvykoje, pagal susidariusią tradiciją, man teko tvarkyti etnografijos reikalus. Leidinys apie šį kraštą yra įteiktas leidyklai.

Įvairiais būdais būdavo susirišama su kituose kraštuose dirbančiais lietuvių etninės kultūros tyrinėtojais. Dr. Vytautas Armonas, pradžioje dirbęs Poznanėje, vėliau Torunėje, pats mane korespondencijos būdu susieškojo. Po 1968 m. kelionės buvau jį pasikvietęs pasižmonėti Vilniuje. Antanas Mažiulis su manim susisiekė per Varšuvoje gyvenusį poetą Juozą Kėkštą, pas kurį būdamas tame mieste dažnai apsilankydavau. Ilgą laiką korespondavau su stokholmiškiu Juozu Lingiu. Ypač glaudus bendradarbiavimas susiklostė su prie Bostono gyvenančiu dr. Jurgiu Gimbutu. 1989 m. rudenį teko lankytis jo svetingoje pastogėje, susipažinti su kai kuriais to krašto rytų pakrantės lietuvių inteligentais. Geraldas Pocius iš Newfoundlando Memorialinio universiteto pats užmezgė ryšius su savo senelių žemės liaudies kultūros tyrinėtojais, tik gaila, kad šis labai produktyvus mokslininkas nebemoka protėvių kalbos. Pastaruoju metu tenka palaikyti mokslinius ryšius su prie Vašingtono gyvenančiu mūsų etnologijos Nestoru dr. Jonu Baliu.

— Ar būtų įmanoma tyrinėti išeivijos lietuvių etninės kultūros apraiškas?

— Kas nors kiek domisi išeivijos lietuviais, žino jų politinę, kultūrinę veiklą, gausią literatūrą. Mokslui ir kultūrai būtų naudinga pažvelgti į išeiviją, ypač gyvenančią JAV ir Kanadoje, etninės kultūros požiūriu, kitais žodžiais tariant, patyrinėti, kiek ji yra perėmusi savo gyvenamų kraštų kultūrą, kiek tęsia ir puoselėja iš gimtojo krašto atsineštą paveldą. Šiek tiek žinome apie Lietuvių tautodailės instituto pastangas ir rezultatus tiriant bei populiarinant liaudies meną. Dr. J. Balys yra surinkęs ir paskelbęs JAV lietuvių dainas, žodine kūryba domėjosi Elena Bradūnaitė-Aglinskienė. Bostoniškė Milda Bakšytė-Richardson pradėjo domėtis išeivių saviveikline daile. Nors prabėgomis metus žvilgsnį į JAV lietuvių namus, išvada tokia: pagal išorę neatskirsi, kuris lietuvių, kuris kitų tautų namas, tačiau atskiri vidaus elementai atspindi etninę specifiką. Vertėtų jos paieškoti ir mityboje, ypač šventiniame stale, o labiausiai šeimos ir bendruomeninio gyvenimo papročiuose. Čia darbo turėtų būti sociologams, etnologams, tik aišku nebe mėgėjams, o specialistams. Iš anksto reikėtų sudaryti tokių tyrimų programą. Deja, Lietuvos mokslo institucijų kasos apytuštės, o tyrinėtojų kišenės per plonos tokiems tyrimams vykdyti.

Vieną tyrimų barą galėtų įvykdyti ir patys išeivijos lietuviai, ypač pensininkai. Turiu galvoje kapines, kuriose yra palaidotas didesnis lietuvių skaičius. Reikėtų tiksliai nurašyti antkapinių paminklų įrašus, netaisant pasitaikančių rašybos ir skyrybos netikslumų, išlaikant tą pačią žodžių išdėstymo tvarką. Gal atsirastų kas tą medžiagą galėtų klasifikuoti, panagrinėti arba atsiųsti ją Lietuvos tyrinėtojams, kurie galėtų iš jos parašyti straipsnių ir juos paskelbti. Gerą pavyzdį yra parodę ir patys išeiviai, išleidę reprezentacinį leidinį apie čikagiškes Šv. Kazimiero kapines.

Pagaliau dar vienas klausimas, liečiantis krašto ir išeivijos santykius. Žinome, kad netolimoje praeityje išeiviai šiltai sutikdavo iš gimtojo krašto atvykusius tautiečius. Vykstama įvairiais tikslais: aplankyti artimųjų, užsidirbti pinigų, domėtis kultūriniu gyvenimu, patiems kuo nors jį paįvairinti. Deja, žinoma ir tai, kad atvyksta ir avantiūristų, gadinančių Lietuvos bei tautos vardą. Tą patį yra tekę girdėti ir iš Vokietijos lietuvių. Tačiau manyčiau, kad šiokia tokia emigracija iš Lietuvos turėtų vykti, tuo būtų palaikomas išeivijos gyvavimas. Svarbu, kad naujieji ateiviai įsijungtų ar būtų įtraukiami į naujo krašto lietuvių visuomeninį ir kultūrinį gyvenimą, kad nenutrūktų jų ryšiai su gimtuoju kraštu.

— Nuoširdžiai dėkoju už pokalbį. Linkiu dar daug parašyti ir paskelbti tyrinėjimų apie etninę lietuvių kultūrą, puoselėti tautos ir jos šakų išeivijoje ryšius, atvažiuoti Kanadon ir Amerikon, čia surinkti medžiagos ir paleisti ją į mokslo apyvartą.

Kalbėjosi –
kun. Kazimieras J. Ambrasas

ISTORINIS ŽINGSNIS

Visas Šv. Raštas vienoje knygoje

Pagaliau nuspręsta išleisti Senąjį ir Naująjį Testamentą vienoje knygoje!

"TŽ" 1995 m. 35 nr. buvo išspausdinta informacija apie Senojo Testamento laidą vienoje knygoje, kurioje tilps visos keturios dalys – knygos, jau išverstos prelato prof. Antano Rubšio ir išleistos leidyklos "Krikščionis gyvenime". Prie tos informacijos buvo išreikšta ir abejonė – juk būtų racionaliau išleisti visą Šv. Raštą vienoje knygoje.

Neilgai teko abejoti – netrukus buvo gauta nauja informacija, kurioje sakoma: *Lietuvos vyskupų konferencijos nurodymu rengiama viso Šv. Rašto – Naujojo ir Senojo Testamento laida vienoje knygoje.*

Tai bus istorinis žingsnis, nes per ištisus šimtmečius lietuviai katalikai viso Šv. Rašto vienoje knygoje neturėjo. Reikėjo tenkintis daliniais leidiniais, kuriems įvadų, išsamių komentarų netrūko, bet viso Šv. Rašto vienoje knygoje daug kas pasigedo.

Tiesa, praeityje buvo tokių protestantinių viso Šv. Rašto laidų, bet jų lietuviškoji vertimo kalba buvo senoviška, nesklandi, sunkiai prieinama lietuvių visuomenei. Tie leidiniai žymesnių pėdsakų nepaliko.

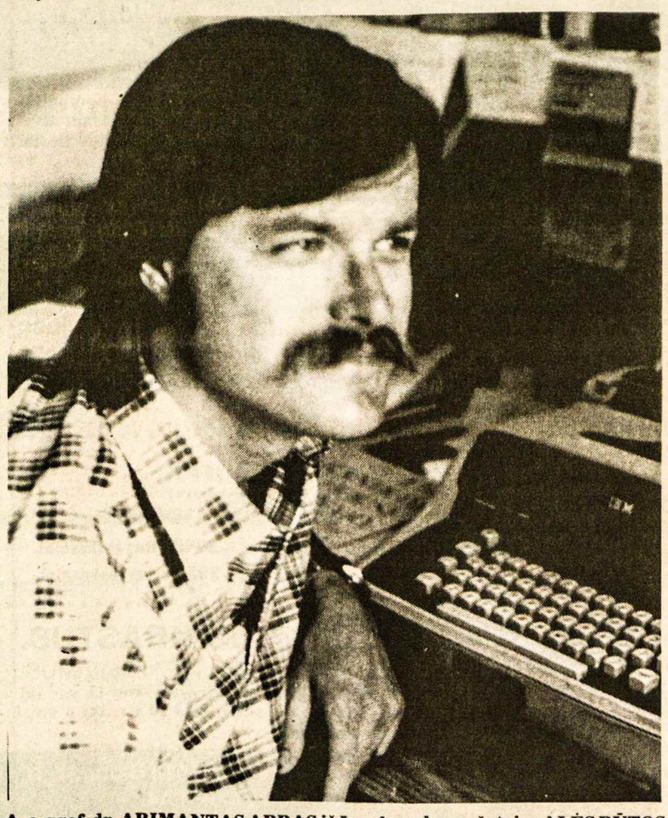

A. a. prof. dr. ARIMANTAS ARBAS iš Los Angeles, rašytojos ALĖS RŪTOS-ARBIENĖS ir architekto EDMUNDO ARBO sūnus, 44 metų amžiaus, žuvęs Meksikoje 1995 m. birželio 18 d. Penasco jūros prieplaukoje

Dabar rengiama lietuviškoji viso Šv. Rašto laida pasižymi gera vertimo kokybe, sklandžia kalba, naujausiais komentarais. Ir Naujasis ir Senasis Testamentas yra išversti iš originalių kalbų. Naujojo vertėjas – kun. Česlovas Kavaliauskas, Senojo – prel. prof. Antanas Rubšys. Pastarasis dar atlieka kai kuriuos pataisymus savojo vertimo pagal gautas pastabas. Be to, jis parašys įvadinius straipsnius apie Šv. Rašto dieviškąjį įkvėpimą, kanoniškumą, prasmes ir literatūrines formas.

Iliustracijomis, žodynėliu, rodyklėmis, žemėlapiais pasirūpins kun. prof. Jonas Ivanauskas, kun. prof. Algis Neverauskas, prof. Albina Pribušauskaitė, pasitardami su kun. Česlovu Kavaliausku.

Techniškai visą minėtą laidą paruoš ofsetinei spaudai dr. Jono Bogutos spaustuvė Čikagoje, o pats leidinys turbūt bus spausdinamas Lietuvoje.

Lėšas parengiamiesiems darbams telks vyskupas A. Baltakis per Religinės šalpos įstaigą Bruklyne. Leidinio spausdinimo ir platinimo lėšomis pasirūpins Lietuvos vyskupų konferencija. Jos rūpesčiai šioje srityje prasidės 1966 m. balandžio pabaigoje, kai bus pateikta visa spaudai paruošta ofsetinė medžiaga.

Iš šios informacijos matyti, kad pagaliau prieita prie racionalaus sprendimo. Lietuvos katalikai, kaip ir kitos kultūringos tautos, galės džiaugtis turėdami visą Šv. Raštą vienoje knygoje.

Dar vienas didelis pliusas tai laidai būtų, jeigu ji taptų ekumenine, priimtina ir nekatalikų Bendrijų tikintiesiems. **Inf.**

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Dail. Tauros Underienės akvarelių parodą š. m. kovo 18-19 d.d. Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos kultūros centre surengė Detroito sendraugių ateitininkų valdyba. Dailę ji yra studijavusi valstybiniame Wayne universitete. Savo miniatiūrinėms akvarelėms dail. T. Underienė pasirenka gilių spalvų abstraktus ir net suabstraktintas temas.

Dvi Lietuvių dailės muziejuje Lemonte prie Čikagos gegužės 20 d. atidarytos parodos, skirtos visos vasaros šeštadieniams ir sekmadieniams, buvo susietos su Mažąja Lietuva ir filosofo Vydūno šimtas dvidešimt penktuoju gimtadieniu 1993 m. kovo 22 d. Rodiniai šioms parodoms buvo gauti iš Lietuvos: fotomenininko Leonardo Surgailos nuotraukos "Niekeno žemė — Prūsų Lietuva" ir gausus knygženklių rinkinys, Vydūno gimimo šimtas dvidešimtpenkmečiui sukurtas 106 dailininkų visame pasaulyje.

Dr. Stasio Budrio fotoarchyvas Čikagoje tradicinę rudeninę lietuvių fotografų meninių nuotraukų parodą rengia š. m. spalio 27 — lapkričio 5 d.d. M. K. Čiurlionio galerijoje. Šiemetinės parodos tema — "Dangaus skliautai". Tema labai plati, apimanti debesis, lietų, audrą, dūmus, žaibus, saulės spindulius, giedrą, paukščių skrydžius, lėktuvų eskadriles, fejerverkus, dūmtraukių, stogų, pilių bei kitų su dangaus skliautais susietų objektų atspindžius ir siluetus. Visi vyresniųjų grupės dalyviai — ir profesionalai, ir mėgėjai bus traktuojami vienodai. Atskirai bus surengta tik jaunesniųjų (iki 18 metų) ir pradedančiųjų paroda. Visose grupėse bus laikomasi to paties principo spalvotų ir nespalvotų nuotraukų vertinime. Kiekvienas dalyvis parodai gali atsiųsti ne daugiau kaip šešias parodinio formato nuotraukas, bet jos gali būti ir kitokio dydžio.

Parodos dalyviai kiekvienos nuotraukos kitoje pusėje turi užrašyti jos pavadinimą, savo vardą ir pavardę, neužmiršdami pridėti adresą ir telefono numerį bei 5 dolerių registracijos mokestį. Nuo jo atleidžiami tik užsienyje ir Lietuvoje gyvenantys šios parodos dalyviai. Parodai tinkamas nuotraukas atrinks speciali komisija. Jas iki š. m. spalio 1 d. reikia pristatyti fotomenininkui Algimantui Keziui šiuo adresu: 4317 S. Wisconsin Ave., Stickney, IL 60402 U.S.A. Parodos premijas paskirs patys jos lankytojai. Vyresniųjų bei jaunesniųjų ir pradedančiųjų kategorijose bus premijuojamos tris pirmąsias vietas užėmusios nuotraukos. Vyresniųjų grupėje laimėtojų lauks pusantro šimto, šimto ir pusšimčio čekiai, jaunesnių bei pradedančiųjų — 75 doleriai, 50 dolerių ir 25 dolerių. Premijos bus įteiktos penktadienio vakaronėje Jaunimo centro kavinėje lapkričio 10 d. Platesnių informacijų apie šias parodas galima gauti pas jų organizatorių Algimantą Kezį tel. (708) 749-2843.

Devintasis mokslo ir kūrybos simpoziumas š. m. lapkričio 22-25 d.d. įvyks Vilniuje, o po jo ten bus pradėtas kultūros kongresas. Simpoziumą globoja Lietuvos mokslininkų sąjunga. Organizaciniam komitetui vadovauja prof. K. Pyragas. Simpoziumo tarybos nariai yra prof. V. Landsbergis, R. Ozolas, prof. B. Kuzmickas, ir kiti. Išeivijos lietuviams joje atstovauja: dr. K. Ambrozaitis, dr. A. Vanagūnas (Pasaulio lietuvių gydytojų sąjunga), arch. A. Kerelis, inž. L. Maskaliūnas (PLIAS), prof. V. Kelertienė, A. T. Antanaitis (Pasaulio lituanistų bendrija), dr. V. E. Vengris ir dr. Vitas (JAV LB krašto valdyba). Mokslo ir kūrybos simpoziumai buvo pradėti rengti Čikagoje 1969 m. Šeštajame simpoziume 1989 m. dalyvavo apie šimtą mokslininkų iš Lietuvos. Tad septintasis 1991 m. buvo surengtas Kaune ir Vilniuje. Aštuntasis 1993 m. vėl įvyko Čikagoje su pagrindine tema "Išeivijos įnašas Lietuvai". Devintasis dabar grįžta nepriklausomybę atgavusion Lietuvon. Pranešimų temas su nespalvota pranešėjo nuotrauka iki rugsėjo 30 d. elektroniniu ar oro paštu reikia atsiųsti Vilniaus pedagoginio universiteto teorinės fizikos katedrai, Studentų 39, Vilnius 2034. Išeivijoje visas informacijas apie simpoziumą teikia: architektas Albertas Kerelis, 9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457, U.S.A. Tel. (708) 599-2000.

Grafikės Gražinos Didelytės 40 estampų ciklo "Skroblaus vingiai" parodą surengė Alytaus kraštotyros muziejus. Skroblus yra Dzūkijos parke vingiuojantis upelis su skaidriu šaltinių vandeniu.

Kupiškio kultūros namų vyresnio amžiaus kupiškėnų saviveiklinė tautinių šokių grupė, vadovaujama Elenos Telyčėnienės, specialiu koncertu paminėjo kūrybinės veiklos dešimtmetį. Į šventinį koncertą buvo pakviesti ir šios grupės senieji bičiuliai iš Klaipėdos jūrų prekybos uosto. Kupiškėnų grupės šokėjus, kurių vienas jau yra beveik 70 metų amžiaus, sveikino Kupiškio rajono švietimo ir kultūros skyrių atstovai, vaikų ansamblis "Boružėlė", jaunieji "Žiogelių" ir "Pumpurėlių" šokėjai.

Lietuvos seimas šiais mokslo metais prie Klaipėdos universiteto prijungė Lietuvos muzikos akademijos Klaipėdos muzikos ir teatro pedagogikos institutą. Klaipėdos universiteto rektorius Stasys Vaitekūnas pranešė, kad gražiai bendradarbiaujama ir su Lietuvių katalikų mokslo akademijos Klaipėdos židiniu. Šiais mokslo metais Klaipėdos universitetas turi 4.200 studentų, tarp kurių yra 860 pirmakursių ir 102 magistrantai. Dabar pusę visų studentų sudaro klaipėdiečiai. Didžiausias konkursas šiemet vyko tarp norinčių įstoti į socialinių mokslų fakultetą, turintį politologijos, istorijos, geografijos, ekonomikos, sveikatos gražinimo specialybes. Sumažėjo konkursas vokiečių kalbos specialybėn. Rektorius S. Vaitekūnas nusiskundžia ir technikos specialybių prestižo kritimu dėl nepakankamų lėšų. Švedijoje vienam jūrinių specialybių studentui paruošti per metus išleidžiama 20.000 litų, o Klaipėdoje — tik 3.000 litų. Tačiau Klaipėdos universitetas kitus Lietuvos universitetus pralenkia siūlomų specialybių įvairumu. Juk tik jame gali įsigyti jūros laivų kapitono ir baleto šokėjo kvalifikacijas.

Pirmąją aktorių laidą, baigusią aukštąją mokyklą, po diplominių spektaklių Vilniaus senamiesčio teatre gegužės 22-26 d.d. gyveniman bendromis jėgomis išleido Vilniaus universitetas ir Lietuvos muzikos akademija. Konkurso būdu šiai naujai aktorių laidai buvo pasirinkta vienuolika studentų, o studijas baigė dešimt gerai paruoštų aktorių — Saulius Čėpla, Evaldas Dirginčius, Jurga Gailiūtė, Giedra Ganatauskaitė, Žilvinas Jonušas, Rita Kazakevičiūtė, Jurgita Orlovaitė, Darius Rakauskas, Saulė Šarpytė ir Dainius Vengelis. Laidai vadovavo "Vaidilos" teatro rež. Algirdas Latėnas, jaunuosius aktorius išugdęs "Vaidilos" scenai. Kurso vadovai buvo režisieriai Vladas Limantas ir pedagogė Algė Savickaitė. Su būsimais aktoriais dirbo specialiųjų disciplinų dėstytojai — prof. Stefa Nosevičiūtė, Regina Paliukaitytė, Meilė Kudarauskaitė, Jūratė Aniulytė, Laimonas Noreika (scenos kalba), docentė Aldona Adomaitytė, Jurijus Popovas (scenos judesys ir fechtuotė).

Maironio lietuvių literatūros muziejuje visus šiuos metus veikia paroda "Iš Vilniaus rašytojų memorialinio muziejaus fondų", atidaryta balandžio 3 d. Medžiaga šiai parodai čia atkeliavo iš Vilniaus, ten panaikinus Vilniaus rašytojų memorialinį muziejų ir jo globą atidavus Maironio lietuvių literatūros muziejui. Rašytojų nuotraukas, rankraščius šioje parodoje papildo dalis jų turėtų baldų, dailės kūrinių. Jolantos Kažemėkaitytės pranešime "Dienos" skaitytojams minimi ilgokan sąrašan patekę Vilniaus rašytojai — A. Bauža, K. Boruta, J. Dovydaitis, L. Gira, J. Graičiūnas, A. Gricius, V. Grybas, K. Inčiūra, K. Kubilinskas, A. Liobytė, J. Marcinkevičius, V. Mozūriūnas, O. Miciūtė, A. Mišk inis, A. Pakalnis, J. Paleckis, J. Paukštelis, B. Radzevičius, P. Raščius, A. Sprindis, J. Šimkus, J. Šiožinys, P. Širvis, T. Tilvytis, P. Vaičiūnas, A. Žukauskas. Dailei šioje parodoje atstovauja I. Budrio akvarelės, M. Dobužinskio piešiniai, B. Uoginto, A. Varno, V. Vizgirdos, R. Kalpoko, S. Varašiaus, K. Šimonio, A. Gudaičio, P. Sergijevičiaus, M. Rėzanovo, P. Stausko tapybos darbai, J. Kuzminskio grafikos lakštai, I. Užkurnio, A. Patockio bei kitų tautodailininkų skulptūrėlės. **V. Kst.**

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

Anapilyje telefonas: (905) 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.
SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	6.13%
180-364 d. term. ind.	6.13%
1 metų term. indėlius	6.13%
2 metų term. indėlius	6.25%
3 metų term. indėlius	6.25%
4 metų term. indėlius	6.25%
5 metų term. indėlius	6.50%
1 metų GIC-mėn.palūk.	6.00%
1 metų GIC-met. palūk.	6.25%
2 metų GIC-met. palūk.	6.50%
3 metų GIC-met. palūk.	6.50%
4 metų GIC-met. palūk.	6.50%
5 metų GIC-met. palūk.	6.75%
RRSP, RRIF ir OHOSP	4.25%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	6.25%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	6.50%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	6.50%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.	6.50%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.	6.75%
Taupomąją sąskaitą	3.75%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	4.50%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki	2.25%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	4.00%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas
nuo 8.50%

Sutarties paskolas
nuo 8.50%

Nekiln. turto paskolas:
Su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 8.00%
2 metų 8.00%
3 metų 8.25%
Su keičiamu nuošimčiu
1, 2 ir 3 metų 7.50%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki $15,000 ir narių gyvybę iki $2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI per 58 milijonus dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

BVL ELECTRICAL ENGINEERING

Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

• ELEKTROS INSTALIACIJAS • VĖSINIMO SISTEMAS

Taisau visų rūšių

• ŠALDYTUVUS • SKALBIMO MAŠINAS • ELEKTRINES PLYTELES • DŽIOVINTUVUS • KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti **Vytui tel. 200-8960** arba **236-9071**, Toronte.

Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

LEDAS REFRIGERATION

AIR CONDITIONING & HEATING

Taisau ir įvedu

• Centrines šildymo ir A/C sistemas
• Oro drėkintuvus (Humidifiers)
• Šaldymo sistemas, šaldytuvus
• Skalbimo mašinas, džiovintuvus
• Indų plovimo mašinas, viryklas

Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.

Skambinti **R. Jareckui**

tel. 416-370-3539Toronte

(Nemokamai atvažiuoju įkainoti).

DRAUDA

"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 416-251-4864, 416-251-4025, 416-251-4824

Namų: 905-277-0814

2334 Lakeshore Boulevard West, antras aukštas

Toronto, Ontario M8V 1B6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA ▪ 35 METŲ PATIRTIS ▪ ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ ▪

Countrywide

WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informacijų, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

4889 Dundas Street West, Suite 102, Etobicoke, Ontario M9A 1B2

Tel. 416 767-9000 FAX 416 239-6228

DRAUDA

Gyvybės – verslo – namų – automobilių – sveikatos – kelionių – pensijų (RRSP, RRIF)

Greitas ir tikslus patarnavimas. Skambinkite

JUOZUI EIMIUI RAMUI

tel. 239-7733

namų 766-5857 FAX 234-5187

CHOLKAN INSURANCE BROKERS LIMITED

3836 BLOOR ST. W., ETOBICOKE, ONTARIO M9B 1L1

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

SPORTAS

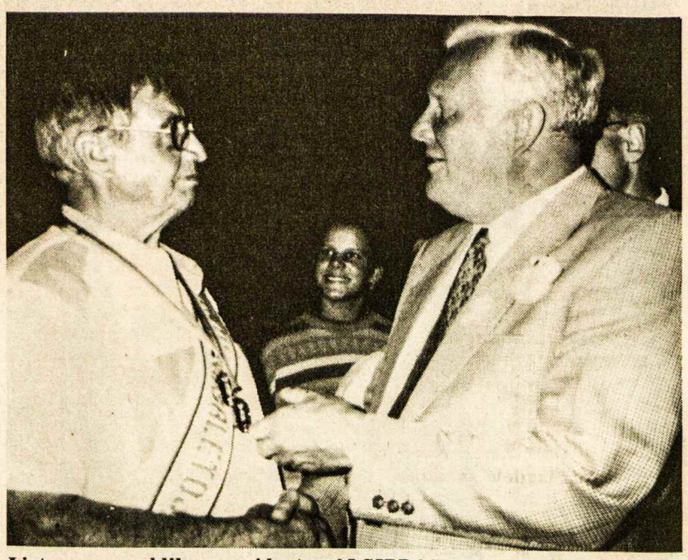

Lietuvos respublikos prezidentas ALGIRDAS BRAZAUSKAS sveikina Kanados lietuvį (iš Port Carling, Ont.) ANTANĄ ŠIMKEVIČIŲ, Penktosiose pasaulio lietuvių sporto žaidynėse savo amžiaus grupėje laimėjusį pirmą vietą stendinio šaudymo pratimuose Nuotr. B. Savicko

Sportinis šaudymas

Penktosiose pasaulio lietuvių sporto žaidynėse Vilniuje dalyvavo gana daug šaudytojų iš Lietuvos, Kanados, JAV, Latvijos, Rusijos, Australijos ir Anglijos. Krašto apsaugos ministerijos (KAM) lėšomis šaudykla buvo gerai paruošta. Jos atidarymo metu buvo proga išbandyti šautuvus bei šaudmenis ir pasipraktikuoti. Sunkumų betgi atsirado per pačias varžybas. Šautuvų ir pistoletų salės turėjo tik po 10 langų, o varžovų buvo perteklius. Teko šaudyti iki vėlyvo vakaro, kas kauniečių tarpe sukėlė nepasitenkinimo.

Kauno KAM kulkinio šaudymo šaudykla turi dvi sales po 22 langus VI-tame forte, kur numatytos antrosios šaudymo varžybos 1997 m., o "zuikių" rajone – stendinio šaudymo varžybos. Tai buvo aptarta posėdyje dalyvaujant P. Juozapavičiui, A. Strazdui, A. Šimkevičiui, B. Savickui. Taipgi tais pačiais metais Lietuvai pavesta vadovauti Baltijos valstybių šaudymo pirmenybėms.

Kulkinio šaudymo varžybos buvo vykdomos vyrų ir moterų grupėse šautuvais bei pistoletais iš įvairių padėčių ir nuotolių. Išeivijai atstovavę pasižymėjo Antanas Šimkevičius iš Port Carling, Ont., Balys Savickas, torontietis, Jonas Šeštokas ir Vytas Baranauskas iš JAV. **B.S.**

Prisimintas a.a. Vitas Gerulaitis

JAV teniso pirmenybes populiarumu aplenkia tik Wimbledon'as. Tai vienas iš keturių "Grand Slam" susitikimų. Nenuostabu, kad šias dviejų savaičių varžybas, vykstančias Niujorko priemiesčio aikštėse, seka tūkstančiai žiūrovų, o televizijoje – milijonai.

Praėjusiais metais televizijos teniso komentatorius buvo Vitas Gerulaitis. Šiais metais tą vietą užėmė jo artimas draugas John Mc Enroe. Rugsėjo 9 d. jau buvo žaidžiama pirma baigminė rungtis. Visi laukė Steffi Graf ir Monica Seles susitikimo (laimėjo Graf 7:6, 0:6, 6:3). Nors televizijos komentatoriams analizuojant baigminius žaidimus temų netrūko, tačiau nebuvo pamirštas ir Vitas Gerulaitis. CBC televizijos tinklas bent penkias minutes paskyrė jo gyvenimo prisiminimui. Nuotraukose ir vaizdajuostėje ištraukose buvo matyti Vito Gerulaičio jaunystė bei jo gyvenimo aplinka.

A.a. VYTAUTAS GERULAITIS

Buvusios teniso garsenybės (Chris Evert, Jimmy Conors, Bjorn Borg ir John Mc Enroe) tada labai šiltai prisiminė Vitą. Jie apibūdino jį kaip labai nuoširdų draugą, kupiną energijos ir entuziazmo, prisiminė jį kaip malonų ir nesavanaudišką asmenį, besidžiaugiantį gyvenimu, besidžiaugiantį pergale teniso aikštėje, bet neliūdintį ir dėl pralaimėjimo.

Platokai buvo paminėta jo sėkminga labdaros veikla. Buvo rodomos neturtingų Niujorko rajonų teniso aikštės, kuriose Vitas su savo įžymiais teniso draugais pravesdavo "teniso klinikas". Matėsi ir Vitas Gerulaitis, apsuptas gausaus vaikų būrio, kuriems jis dalino teniso raketes. Nenuostabu, kad a.a. Vitas Gerulaitis ir šiandien yra minimas – teniso pasaulis jo pasigenda.

Kitą dieną Pete Sampras, artimas Vito draugas, laimėjo vyrų čempionatą. Sunkioje kovoje jis įveikė praėjusių metų meisterį Andre Agassi – 6:4, 6:3, 4:6 ir 7:5. **JKB**

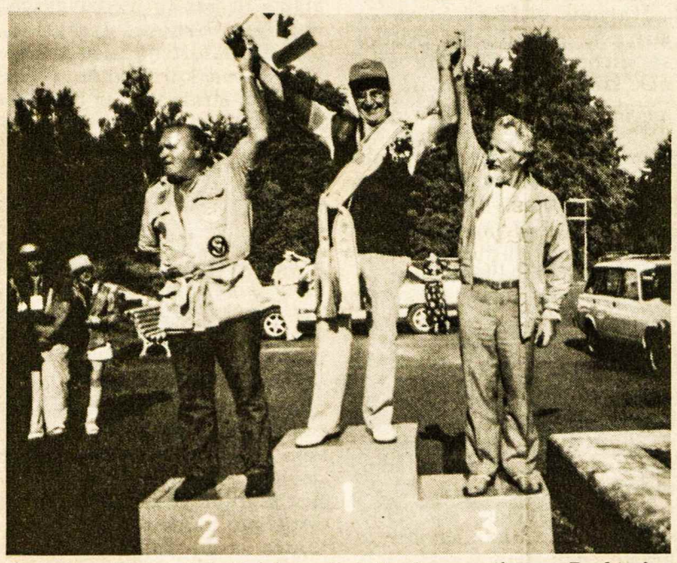

Trys pirmųjų vietų laimėtojai stendinio šaudymo pratimuose Penktosiose pasaulio lietuvių sporto žaidynėse. Iš kairės: Vytas Baranauskas (JAV), Antanas Šimkevičius (Kanada) ir neatpažintas Nuotr. B. Savicko

ŠALFASS-gos pirmenybės

Š.m. ŠALFASS-gos stendinio šaudymo pirmenybės įvyks rugsėjo 30 d., šeštadienį, 10 v. ryto Hamiltono Giedraičio medžiotojų ir žūklautojų klubo šaudykloje. Dėl smulkesnių informacijų skambinti tel. 416 244-2267. **Inf.**

Iš Vokietijos

Antrosios Vokietijos futbolo lygos Liubecko vienuolikėje žaidžia lietuvis Mažeikis. Pirmenybių ištraukas prieš Mannheimo klubą parodė Vokietijos televizija. Komentatorius pažymėjo, kad "Litauer" puikiai "dengė" Mannheimo pavojingą puolėją tamsiaodį Akpoborie, o spauda lietuvį priskyrė prie geriausių tos dienos žaidėjų. Mažeikis yra Lietuvos rinktinės narys.

Gerokai krenta aukščiausios Vokietijos futbolo lygos Hamburgo SV žaidėjo Valdo Ivanausko "kaina". Prieš keletą metų jis buvo Vienos "Austria" klubo perleistas vokiečiams už 1,2 milj. markių (apie 1,1 milj. kanad. dol.). Šiandien jo "kaina" gerokai smuko, perleidžiant jį kitam klubui už 500-650 tūkst. markių. Lietuvis yra "karštakošis", beveik kiekvienose rungtynėse teisėjo baudžiamas už pavojingą žaidimą ir, kaip treneris sako, jis nesuvaldo savo nervų, tačiau Hamburgo futbolo aistruolių labai mėgstamas, tad klubas nenumato jo perleisti kitai vienuolikei. Televizijoje, rodant rungtynių ištraukas, žiūrovų tarpe matomos ir mūsų aukštai iškeltos trispalvės. Tuo vietiniai lietuviai remia savo tautietį. Valdas yra Lietuvos rinktinės narys.

Viernheimo miestelio 3,2 km bėgimo varžybose mergaitėms iki 15 m. antrą vietą laimėjo H. Mačiulaitytė (14 min. 36 sek.). Patikrinęs Viernheimo telefono knygą, Mačiulaičio šeimos pavardės neradau. Viernheimo miestelis yra tik 10 km nuo lietuvių gimnazijos, tačiau ir jos sąrašuose H. Mačiulaitytės pavardės nėra.

Atvirose Vokietijos šokių pirmenybėse Mannheime dalyvavo ir Lietuvos atstovai, užimdami antras vietas: mokinių standartiniuose šokiuose Davlecinas ir Petraitytė, jaunių – Bizokas ir Daniūtė ir Klaipėdos "Žuvėdra". Pirmenybės vyko visą savaitę ir jas stebėjo 30 tūkst. žiūrovų. Salėje buvo iškelta Lietuvos vėliava. Spauda, aprašydama šias pirmenybes, pažymėjo, kad rimtais konkurentais vakarams yra Baltijos kraštai, Slovėnija ir Rusija.

Austrijos sostinėje įvyko Europos plaukimo pirmenybės. Televizijoje laukiau Raimundo Mažuolio pasirodymo, tačiau jau kvalifikacinėse varžybose mūsiškis neatlaikė stiprios konkurencijos ir į baigmę nepateko. Kvalifikacinių varžybų Vokietijos televizija neparodė. Ant aukšto stiebo buvo matoma Lietuvos vėliava. **K. B.**

Skautų veikla

• A. a. Vl. Sližienės testamentinis palikimas skautams yra $10.000, o ne $1000 kaip buvo klaidintai "TŽ" 36 nr. paskelbta. Už klaidą atsiprašome.

• "Rambyno" ir "Šatrijos" tuntų vadovai-ės rugsėjo 12 d. posėdyje sudarė metinį veiklos planą, apimantį laikotarpį iki 1996 m. stovyklos.

• Šį sekmadienį, rugsėjo 24 d., 10.15 v.r. Mišiomis Prisikėlimo šventovėje pradedamas žiemos veiklos sezonas. Po pamaldų – sueiga, kurioje bus pranešimai apie numatytą veiklą. Vaikus registruoti į draugoves tėvai yra prašomi šį šeštadienį, rugsėjo 23 d. po Maironio mokyklos pamokų. **M.**

SOLD

COLDWELL BANKER

RESIDENTIAL REAL ESTATE

Expect the best.

DAIVA DALINDA, BBA, Broker

Tel. 416 231-5000

FAX 416 233-2713

Amerikos didžiausia namų pardavimo įstaiga Kanadoje!

Islington-Kingsway Realty Inc.

Prezidentė, turinti 16 metų patyrimą, jums sąžiningai patarnaus.

Nemokamas namo įvertinimas.

2908 Bloor Street West, Etobicoke, Ont. M8X 1B6

Parduodant ar perkant nekilnojamo turto nuosavybę, visais atvejais prašau kreiptis į mane, skambinant bet kuriuo metu.

RE/MAX Above the Crowd!

1678 Bloor Street West

Toronto, Ontario M6P 1A9

(2 blokai į vakarus nuo Lietuvių namų)

TEODORAS STANULIS

RE/MAX West Realty Inc.

tel. **416 769-1616,** namų tel. **416 231-4937,** nešioj. tel. **416 802-1029,** FAX **416 769-1524.**

KIPLING-RATHBURN rajone parduodamas centrinio plano 3 miegamųjų "bungalow". Du dideli žaidimų kambariai, sklypas 49x125 pėdų. Jame 18 vaismedžių. Autobusas – tiesiai į Kiplingo požeminį, arti mokyklų ir parko. Tuoj pat galima užimti. Prašoma kaina $229,000.

SĄŽININGAS, GREITAS IR GARANTUOTAI MALONUS VISAPUSIŠKAS PATARNAVIMAS VISAIS PARDAVIMO-PIRKIMO REIKALAIS. NEMOKAMAS NAMŲ ĮVERTINIMAS

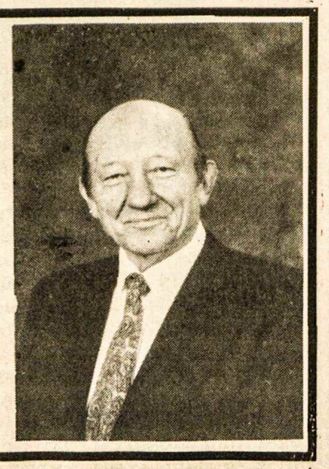

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

6.13% už 90-179 dienų term. indėlius	
6.13% už 180-364 dienų term. indėlius	
6.13% už 1 m. term. indėlius	
6.25% už 2 m. term. indėlius	
6.25% už 3 m. term. indėlius	
6.25% už 4 m. term. indėlius	
6.50% už 5 m. term. indėlius	
6.00% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
6.25% už 1 m. GIC invest. pažym.	
6.50% už 2 m. GIC invest. pažym.	
6.50% už 3 m. GIC invest. pažym.	
6.50% už 4 m. GIC invest. pažym.	
6.75% už 5 m. GIC invest. pažym.	
4.25% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	
6.25% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
6.50% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
6.50% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
6.50% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.	
6.75% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.	
4.00% už OHOSP (variable rate)	
3.75% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)	
5.00% kasd. pal čekių sąsk. virš 50.000	
5.00% už Amerikos dol. 1 m. GIC	
4.00% už Amerikos dol.kasd.pal.sąsk. (US dol.Sav.Acc.).	

IMA:

už asmenines paskolas nuo	8.25%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	7.50%
2 metų	7.50%
3 metų	7.75%
4 metų	7.75%
5 metų	8.00%
(fixed rate)	
su keičiamu nuošimčiu	
1, 2 ar 3 metų .... (variable rate)	7.50%

Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI per 101 milijoną dolerių

MasterCard *Kredito kortelė*

*Nemokama narių gyvybės draudа (taupymo sąsk.) pagal santaupų dydį iki **$2,000** ir asmeninių paskolų drauda iki **$30.000.** Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas.*

*Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų (The Co-operators & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire Transfer) į **LIETUVĄ** ir į kitus kraštus.*

KASOS VALANDOS:

• **Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.**
• **Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.**
• **Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.**

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 416 532-1149

SPAUSTUVĖ PRINTING NET

Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.

Prieinamos kainos, aukšta kokybė.

TEL. (416) 252-6741

66 Mimico Ave. Toronto Ont.

Savininkas Jurgis Kuliešius

'SAMOGITIA'

Knygų rišykla "SAMOGITIA"

meniškai įriša knygas bei žurnalus.

A. Plenys

3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel.(905) 625-2412

Tony Genys Sutton GROUP

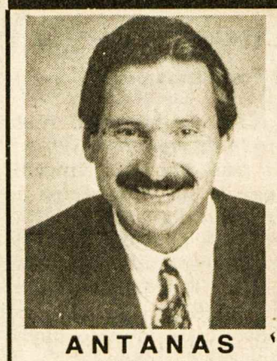

ANTANAS GENYS

PAŽADU JUMS

24 valandų

tarnybines paslaugas, greitą dėmesį, sąžiningumą, išsamią informaciją.

Prašau skambinti šiandien

tel. **416 236-6000**

pirkimo ar pardavimo klausimais

sutton group – assurance realty inc. realtor

5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

MEDELIS CONSULTING

1407 Sarcee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2

Tel. 1-905-436-9903 FAX 1-905-728-5745

ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atsikviečiant jūsų gimines iš Lietuvos. **Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. Reikalui esant atvažiuojame į namus. Per 7 darbo dienas jūsų giminėms Lietuvoje tiesiai į rankas perduodam amerikietiškus dolerius.**

KELIONĖS Į LIETUVĄ

visuomet geriausiomis kainomis per Amsterdamą, Berlyną, Frankfurtą, Helsinkį, Kopenhagą, Londoną, Paryžių, Prahą, Varšuvą arba per kitus jūsų pageidaujamus miestus ir įvairias oro linijas. Didelis pasirinkimas. *Labai greitai parvežam viešnagei jūsų gimines iš Lietuvos.*

****

DĖMESIO! NUPIGINTA:

VILNIUS - per Kopenhagą.

Rugsėjo 29, grįžimas iki gruodžio 10 d. – $940 plius mokesčiai.

Naujos rudens – žiemos sezono kainos – $950 plius mokesčiai.

****

KELIONĖS Į VISUS KITUS KRAŠTUS.

TEIRAUKITĖS APIE ĮVAIRIUS BILIETŲ IŠPARDAVIMUS.

Dėl smulkesnės informacijos kreipkitės trečiadieniais nuo 11 v.r. iki 5 v.p.p. į Algį Medelį asmeniškai arba kasdien nuo 10 v.r. iki 6 v.v. į Mariją (angliškai, rusiškai arba lenkiškai).

UNITY TRAVEL, 1558 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A4

Tel. 416-538-6570 FAX 416-538-9657

ALGIS MEDELIS

SKAITYTOJAI PASISAKO

DIDŽIAUSIA BLOGYBĖ

Einant Vilniaus gatvėmis, kas keli žingsniai kavinė, baras, aludė, restoranas. Čia ir pagalvoji: kaip jie visi išsilaiko? O juk tik ir girdi: skurdas, vargas, badas. Daugybė elgetų. Čia ir vėl tenka žiūrėti: kurio nosis mėlyna, o kuriuos iš tikrųjų reikia šelpti. Prieš keletą metų Vilniuje, kiek pavaikščiojus, buvo galima užeiti į kokią valgyklėlę ir pavalgyti. O dabar į bet kokią užeigą užėjus valgyti apetitas prapuls, nes ten jau ne valgykla ar arbatinė, o "latraunė". Nerasime tokios vietelės, kur nebūtų pilstoma įvairiausių rūšių alkoholis. Sėdi tenai apšepę, apsiblausę girtuokliai. Girdėjau, kad kažkur yra blaivybės užkandinė, bet nelengva ją rasti.

Tenka išgirsti ir priimamų neblogų įstatymų, bet niekas tokių įstatymų nepaiso. Didžiausia blogybė dabar mūsų išvargintoje, nužmogintoje Lietuvoje – alkoholizmas. Alkoholis – tai pats baisiausias ginklas mūsų priešų rankose. Atlaikėme trėmimus, žudymus, gulagą, terorą, bet prieš alkoholį galime ir neatlaikyti, kaip kadaise neatlaikė indėnai. **A. Kujalis,**
Lietuva

SUPAINIOTOS VERTYBĖS AR NESUSIPRATIMAS?

Žinojau, kad A. Garmutė rašo apybraižą "Svečiuose pas užjūrio brolius" ir tam pritariau. Perskaičiau "TŽ" pradžią, išspausdintą birželio mėnesį. Patiko rašymo stilius, mąstysena, teisingi vertinimai.

"TŽ" pastoviai negaunu ir iki galo nebuvau šių kelionės įspūdžų aprašymo skaičiusi. Iš kitų teko nugirsti, o ir A. Garmutė pasisakė gavusi nuo Povilo Vaičekausko iš Čikagos laišką su priekaištais ir nuoskauda.

Tada pasistengiau perskaityti apybraižą iki galo. Susipainiojom vertybėse – iš didelio rašto išėjom iš krašto, kaip sakydavo mūsų seneliai.

"Pelnas", "biznio žmonės" – neprisimenu, kad kur panašiai būčiau rašiusi. Savo mintis aš pilnai ir atvirai išdėsčiau "Lietuvių balse" 1995 m. balandžio 13 d. laidoje "Amerikos žemyną paliekant".

Tai tiek, ginant save asmeniškai. O visumoje tai keletas A. Garmutės neatsargių žodžių Čikagos rengėjų adresu mums visiems gulė sunkiu akmeniu ant širdies ir sąžinės.

Važiavome ne dėl pinigų, o pasikalbėti "iš širdies į širdį". Tai įvyko, ir aš labai laiminga ir dėkinga visiems, kurie padėjo. Manau, kad ir visi.

Deja, mumyse, matyt, dar likę užsislėpusių vergijos metų nuosėdų: nepasitikėjimo, įtarumo, juodų spalvų. Nelengva mums suprasti ir prisiderinti prie laisvojo pasaulio žmonių. Tam reikia laiko. O mes jau tiek mažai jo turime. Nesipykime. Atleiskite už neatsargumą rašytojai. Ji gera, nuoširdi, tik gal per daug jautri, kaip ir mes visi. Juk patys mes iššaukėme detaliausią Čikagos rengėjų ataskaitą. Ją perskaičiusi pasijutau tarsi nuoga stovėčiau po ledinio vandens dušu.

A. Garmutė susirašinėjo su iškvietėjais iš Čikagos, o aš ruošiau programą ir nežinojau gerai, kas mus finansavo. Maniau, kad PLB. Pasirodė, mus iškvietė ir bilietus pirko dr. P. Kisielius, o globojo ir mylėjo visi. Bet patys sunkiausi darbai teko M. Remienei ir B. Jasaitienei. Šios dvi moterys ir "biznis" visai nesiderina. Pilnai suprantu, kaip giliai jas tai paliečia.

Surinktų pinigų likutis paskirtas ir perduotas Lietuvos partizanų organizacijai – LLKS. Mes esme (išskyrus A. Garmutę) šios organizacijos nariai. Jokių priekaištų neturime. Tik pradžioje gal ne visiškai teisingai supratome.

Noriu baigti sena liaudies išmintimi: "Kas gera – pasilieka, kas blogo – tai išblės".

Visiems bičiuliams, seniems ir naujiems pažįstamiems linkiu ilgų ir laimingų metų!

Marija Gražulienė,
dainuojančių partizanų grupės "Šilas" vadovė

NEVIENODAS MASTAS

Europos valstybių vadovai rinkosi Lenkijoje į Osvencimą paminėti 50 metų sukakties, kai sovietų armija išlaisvino šį konclagerį iš hitlerinės Vokietijos. Bet kodėl Europos valdovai nesirinko 1991 m. į Rainius arba Pravieniškes pažymėti 50 metų, kai hitlerinė armija išlaisvino šiuos konclagerius iš sovietinės? Argi tik dėl to, kad sovietinė buvo žiauresnė, ir pasitraukdama paliko tik kalinių lavonus? Nesirinko ir į Katynę, kur Sovietų Sąjunga sušaudė lenkų karininkus – karo belaisvius. Ar ne todėl, kad šį nusikaltimą pirmoji demaskavo hitlerinė Vokietija? Jau gerokai po karo surastas Osvencimo konclagerio komendantas buvo nuteistas ir ten pat, buvusioje stovykloje, pakartas. Ar buvo nuteistas ir pakartas bent vienas sovietinio konclagerio komendantas? Ir ne tik komendantas. Juk buvo ir dar yra konkretūs nusikaltimų vykdytojai. Gal jie nekalti, gal jie tik įsakymus vykdė? Tai kodėl hitleriniai taip pat įsakymų vykdytojai yra kalti?

Antanas Ryliškis, Vilnius

LIETUVIŲ KAPINĖS

Lietuvos pensininkas J. Šaulys su seserimi B. Daukšiene 1995 m. rugpjūčio mėnesį aplankė Toronte gyvenančias sesutes Eleną Vaštokienę ir Mariją Girčienę bei neseniai mirusio svainio Liudo Vaštoko kapą Šv. Jono lietuvių kapinėse, šalia Anapilio sodybos, Mississaugoje, Ont. Lankytojus lydėjo torontietis Vyt. Montvilas. J. Šaulys savo įspūdžiuose rašo:

"Eidami į kapines, iš tolo jau matėme didelį paminklą su lietuvišku Rūpintojėliu ir kryžių kalnelį. Čia pat stūkso ir paminklas "Žuvusiems už Lietuvos laisvę", sudėtas iš akmenų, panašus kaip Kaune. Apžiūrėję kapinių bendrą vaizdą – tvarkingi ir gražiai išrikiuotus paminklus su tautiniais, religiniais įrašais bei emblemomis, sustojome prie vieno kito kapo. Čia ilsisi dr. Adolfas Šapoka, Martyno Jankaus dukterys ir daugelis kitų žymių veikėjų, Lietuvos savanorių, kunigų, buvusių karininkų, rašytojų.

Mes pamažu žengėm per tas kapines ir džiaugėmės gražiu jų sutvarkymu. Tai didžiulis paminklas ne tik mirusiems, bet ir gyviesiems lietuviams bei Lietuvai. Norint tas kapines plačiau aptarti, reikėtų nemažos apybraižos. Mes, atvykę iš jau laisvos Lietuvos, galime jums tik padėkoti už tai, kad sugebėjote savo lėšomis ir darbu įrengti tokias puikias kapines. Tai paminklas ir lietuvybei. Net ir kitataučiai gali čia pamatyti dalį lietuviškos kultūros". **Kor.**

Kanados lietuvių vaikų šventės kviesle Raseinių Magdelė su vaikais jaunų šeimų stovykloje "Neringa" š.m. rugpjūtyje

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

kad Kvebeko gyventojai atmetė Kvebeko nepriklausomybę, atsisakančią federacijos su Kanada. R. Levekui liko tik beveik pilna Kvebeko nepriklausomybė Kanados federacijoje. Jai betgi reikėjo ne tik kvebekiečių, bet ir visų Kanadiečių sutikimo, kurio jis nesitikėjo gauti antrajame referendume. R. Levekas 1985 m. birželio 25 d. pasitraukė iš separatistinės Kvebeko partijos vado ir premjero pareigų, pasitraukimą susiedamas su sidabrine sukaktimi provinciniame Kvebeko parlamente.

R. Levekas, neįtikėtinai daug rūkęs, staiga mirė Montrealyje 1987 m. lapkričio 1 d. ir buvo palaidotas valdžios lėšomis. Kvebeko separatistinės Kvebeko partijos vadu ir nepriklausomybės siekusiu premjeru velionis buvo 1976-85 m. Laidotuvių Kvebeke susilaukė iškilmingų. Mat Kanadoje jis buvo laikomas nepopuliariu, bet daugelio gerbiamu politiku.

Kvebeko nepriklausomybės referendumą atgaivino dabartinis premjeras ir Kvebeko partijos vadas Jacques Parizeau, menkesnio kalibro politikas. Jam Kvebeko nepriklausomybė yra tapusi liguistu asmeniniu siekiu. Jo pastangas sustiprino 1995 m. gegužės 12 d. pasirašyta sutartis su separatistinio Kvebeko bloko vadu Lucienu Bouchardu ir kitu separatistų veikėju Mariumi Dumontu.

Jų paruoštame antrojo referendumo spalio 30 d. tekste dalyvių laukia gerokai trumpesnis, bet nemažiau suktas klausimas: "Ar jūs sutinkate, kad Kvebekas taptų nepriklausomu, pasiūlęs Kanadai naują ekonominę ir politinę draugiją, gerbiančią Kvebeko ateitį ir 1995 m. birželio 12 pasirašytą susitarimą?" Tenka pabrėžti, kad tas susitarimas turi tik jau minėtų trijų Kvebeko separatistų parašus – J. Parizeau, L. Bouchardo ir M. Dumonto. Jame yra daug pasiūlymų, kuriuos Kvebekui padarė Kanados progresyviųjų konservatorių vyriausybė ir jos ministeris pirm. Brian Mulroney.

Tose ilgai trukusiose derybose buvo svarstomas Kvebeko pasilikimas Kanados federacijoje, jo įjungimas liberalų ministerio pirm. P. E. Trudeau be Kvebeko parašo iš Britanijos parsivežton ir čia užbaigton paruošti Kanados konstitucijon. Derybose buvo susitarta ir dėl kitų Kvebekui svarbių politinių nuolaidų dabartinėje federacijoje. Šias pastangas palaidojo referendumas visoje Kanadoje, kai kurioms provincijoms, net ir pačiam Kvebekui, atmetus pasiektus susitarimus. Atrodo, įtakos tokiam sprendimui turėjo daugelio kanadiečių per didelis dėmesys tada vykusioms svarbioms Toronto "Blue Jays" beisbolo komandos rungtynėms, nors ji, deja, neturi nė vieno kanadiečio žaidėjo, tik importo atstovus iš pietų.

Abu net ir maskuoti referendumai Kvebeko nepriklausomybės klausimų yra labai žalingi ne tik Kvebekui, bet ir visai Kanadai dėl sparčiai padidėjusio dolerio vertės kritimo. Dabar vėl dėl neaiškios Kanados ateities beveik visiškai sustojo užsienio kapitalo investicijos, o be jų darda pakalnėn doleris, spaudžiamas ekonominių problemų. **V.Kst.**

Kanados lietuvių vaikų šventės rengėjų komiteto pirmininkė RASA KURIENĖ (kairėje) su šventės kviesle iš Lietuvos Raseinių Magdele – VIRGINIJA NAŠLĖNIENE "Neringos" stovykloje

Paieškojimas

Anelės Marciukevičiūtės, kilusios iš Birštono ir prieš karą išvykusios į Kanadą, ieško Ona Laukevičienė-Bačinskaitė, Birštono apylinkė, Birštono vienkiemis, 4490 Lithuania.

IMIGRACIJA Į KANADĄ
W & H GROUP
verslo ir imigracijos patarėjai.
Paskutiniai pokyčiai imigracijos potvarkiuose gali pagreitinti jūsų prašymų eigą ir padidinti galimybes. Sunkesniais ir sudėtingais atvejais pasiruošę jums taip pat padėti. Teikiamos kai kurios garantijos. Pirmasis patarimas nemokamas.
Tel. 416 620-1434,
FAX 416 620-4641

Advokatas
RAMŪNAS P. LAPP-LAPAVIČIUS,
B.A., LL.B.
60 Hume Street,
Collingwood, Ontario
L9Y 3Z5
Tel. 705 445-2886
FAX 705 444-5837

RE/MAX Above the Crowd!
Juozas (Joseph) NORKUS
#1 KANADOJE
Re/max West įstaigoje ilgiausiai dirbantis agentas.
Daugiau kaip 10 metų turintis pardavimo bei daugiau kaip 20 metų statybos ir remonto patirtį.
Mielai atsakysiu į namų pirkimo, pardavimo ar remonto klausimus.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St. West
Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu
įstaigos tel. 416 769-1616
namų 416 532-5893
Nemokamas namų įvertinimas

AMBER GLOBUS LTD.
/GINTARAS EXPRESS/
2230 Lakeshore Boulevard West
Etobicoke, Ontario M8V 1A5 *(Humber Bay Plaza)*
Tel: (416) 255-8603 Fax: (416) 255-8220
Vasaros darbo laikas:
pirm. - penkt. 9 v.r. - 6 v.v., šešt. 10 v.r. - 4 v.p.p.
Mūsų atstovai:
Hamiltone – Alfredas Zorkus, tel. (905) 522-9966
Montrealyje – Žaklina, Maris Kemzane, tel. (514) 637-9495

Siuntiniai laivu:
1 kubinė pėda - $7.00 plius $14 pristatymas
arba
1 kg - $1.50 plius $14 pristatymas

Siuntiniai lėktuvu:
1 kg - $5.50 plius $14 pristatymas
Siuntiniai išsiunčiami kas antrą savaitę.
Siuntiniai **nemuituojami.**

UŽSAKOME KELIONES Į LIETUVĄ IR IŠ LIETUVOS: nuo $1050
Pervedame pinigus – JAV arba Kanados $ $: 5% plius $14 pristatymas.
Pigiausiomis kainomis persiunčiame automobilius ir kitus stambius krovinius į Baltijos šalis.
Siūlome paruoštus Kanados ir Vakarų Europos šalių produktų maisto siuntinius.

AUDRA travel & CRUISES CORPORATION
Vienintelis Kanadoje lietuviškas kelionių biuras kviečia keliauti kartu!
NAUJOVĖS!!!
Bendradarbiaujame su valstybine Lietuvos oro linija LAL. Parduodame bilietus visiems LAL skrydžiams. Kviečiame naudotis LAL ir AUDRA TRAVEL paslaugomis!
Naujas, patogus ir greitas skridimas į Vilnių per Paryžių arba Londoną su **AIR CANADA** ir **LAL** arba **CANADIAN** ir **LAL** kaina **$950** (kan.) + mokesčiai. Vasaros metu – **$1200** (kan.) + mokesčiai. Trys skrydžiai per savaitę, 140 svarų nemokamo svorio.
* * * * * * * * * * * * * * * *
* Mūsų įstaigoje galite įsigyti bilietus skridimams su FINNAIR, LUFTHANSOS, KLM, ČEKOSLOVAKŲ, LOT bei kitų planinių bendrovių lėktuvais
* Parduodame ir neplaninius (charterinius) skridimus, kaina į Vilnių gegužės mėnesį pradedant nuo **$699** (kan.)
* Sutvarkome iškvietimus
* Parūpiname vizas
* Parduodame pramogines keliones į šiltus kraštus ir laivais
Kviečiame naudotis mūsų lietuviško biuro paslaugomis
Telefonas 416 533-8443
FAX 416 533-6279
1605 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A6, Canada
Kelionių verslo registracijos nr. 2559030 (retail), nr. 2475066 (wholesale)

Registruota masažo terapeutė
Ramona Girdauskaitė, *B.Sc., R.M.T.*
20 High Park Blvd., Toronte.
Gydomasis masažas *("Craniosacral Therapy")*
Priima pacientus pagal susitarimą
Telefonas 416 536-5437
Su gydytojo nurodymu dauguma privačių sveikatos draudos bendrovių (extended health care benefits) gydomąjį masažą padengia pilnai ar iš dalies.

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, *D.S., D.D.S.*
1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)
Mississauga, Ontario L5G 3H7 **Tel.: (905) 271-7171**
Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais
1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
(Priešais Lietuvių namus) **Tel.: 416 530-1070**

Dantų gydytojai
Dr. J. E. BIRGIOLAS, *D.D.S.*
Dr. S. DUBICKAS, *D.D.S.*
Dr. R. KARKA, *D.D.S. M.S. Dip. Orth.*
(Orthodontist)
2373 Bloor Street West
(Prie Jane St.)
Telefonas
416 763-5677

Šeimos gydytojas,
dr. Aleksandras Spudas
šiuo metu priima naujus pacientus.
1448 Lawrence Avenue East, Suite 210,
(prie Victoria Park Avenue)
Victoria Terrace Medical Centre, North York, Ont. M4A 2V6
Tel. 416 751-0082

Advokatas
VIKTORAS E. RUDINSKAS,
B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.
27 John St., Second Floor
Weston, Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence ir Weston Rd.)
Tel. 416 240-0594
(24 valandas)
FAX 416 248-5922

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS, *B.Sc., LL.B.*
2 Jane St., Suite 500
(Bloor ir Jane gatvių kampas)
Toronto, Ontario M6S 4W3
Tel. (416) 762-7393
Fax (416) 763-0674
Atstovybės Lietuvoje naujas adresas: Goštauto 4-78
(kitoje Neries upės pusėje nuo "Lietuvos" viešbučio)
Vilnius
Tel. (3702) 22 78 97
Fax (3702) 22 63 68

DRESHER
DRAUDA
Visi draudos patarnavimai. Lietuvių kalba patarnauja V. Drešeris ir Rima (Petkutė) Drešerienė.
Nekilnojamas turtas
Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Valterį ar Rick Drešerius
Nekilnojamo turto įkainojimas
– mortgičių
– mokesčių
– turto ir kt.
Kreiptis į Rick Drešerį
3830B Bloor St. West, Etobicoke, Ontario M9B 1K8
Tel. 416-233-3334, 416-231-2661
FAX 416-233-0285
Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 9 v.r. – 5 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas - greitas ir tikslus!
V. DAUGINIS – telefonai 416 762-4232, 905 822-7376
Lilija Pacevičienė – telefonai 416 762-4232, 519 853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS*
*GYVYBĖS * KOMERCINĖ *
DRAUDA - INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
2 Jane Street, Suite 204 (kampas Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3
416 762-4232 FAX 416 762-5588

Metinė "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" prenumerata oro paštu – 115 dolerių visuose pasaulio kraštuose, įskaitant ir Lietuvą.

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Parapijos šventė bus sekmadienį rugsėjo 24. Iškilmingos pamaldos — 3 v.p.p. Pamokslą sakys Hamiltono parapijos klebonas kun. J. Liauba, OFM. Po pamaldų bus šventinamas naujasis keltuvas. Parapijos vaišės Anapilio salėje — 5 v.p.p.

— Anapilio autobusėlis parapijos šventės dieną važiuos iš ryto įprasta sekmadienio tvarka. Po pietų veš maldininkus nuo Islington požeminių traukinių stoties 2.30 v.p.p., o atgal į požeminių traukinių stotį parveš po vaišių.

— Lietuvos kankinių šventovės choras bei vaikučių choras jau pradėjo savo veiklą. Nauji nariai kviečiami į chorus įsijungti.

— Mišios rugsėjo 24, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Juozą Jankaitį, 11 v.r. už parapiją, 3 v.p.p. Lietuvos kankinių garbei; Wasagoje 11 v.r. už a.a. Joaną Zubrickienę.

Lietuvių namų žinios

— Sekmadienio, rugsėjo 17 d. popietėje dalyvavo 204 asmenys. Svečių knygoje pasirašė Virginija Idanavičienė iš Šilalės, Paul Dhingra ir Jūratė Jankauskas, Ada Povilonytė iš Marijampolės, Adolfas Bernotas iš Concord, NH ir Regina Bernotaitė iš Oakville, Ct., JAV. Pranešimus padarė ir su svečiais supažindino LN valdybos narys E. Steponas.

— LN valdybos posėdis įvyks spalio 5 d., ketvirtadienį, 7.30 v.v.

— LN informacinis susirinkimas bus spalio 15 d., sekmadienį, 2 v.p.p. Vytauto Didžiojo menėje. Darbotvarkėje slaugos namų ir LN einamieji reikalai.

— "Lokio" svetainėje muzikinė vakaronė – rugsėjo 29 d., penktadienį, 9.30 v.v. Programą atliks Vaclovas ir Valdas.

— "Lokio" svetainei reikalingas bufeto tarnautojas-a. Prašymus paduoti Lietuvių namų raštinėje. Čia bus galima gauti ir išsamesnę apie tai informaciją.

— "Lokio" svetainės lankytojai kviečiami pasinaudoti sumanymų bei pageidavimų dėžute.

— A.a. Aldonos Jankaitienės, a.a. Malvinos Juzumienės atminimui pagerbti, užjausdama mirusių šeimas ir artimuosius, Dauginių šeima Slaugos namams aukojo $200. Aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose, arba siųsti tiesiog Labdaros fondui LN adresu.

— Rugsėjo 24 d., sekmadienį, 1.30 v.p.p. bus rodomas J. Montvilo filmas "Didysis geismas". Jame svarstoma kova tarp mirties ir gyvenimo kritiškai žvelgiant į Lietuvos medicinos būklę.

— Toronto Lietuvių namų kultūros komisija tęsia knygų vajų Lietuvai. Lietuvos tremtinių klubui Vilniuje išsiųsti knygų "Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronika" komplektai, paaukoti dr. Juozo ir dr. Marijos Uleckų. Galintieji skirti atliekamas lietuviškas knygas, išleistas išeivijoje, prašomi siųsti jas Lietuvių namų adresu arba pranešti tel. 416 769-1266. Paimsime iš namų.

Anapilio autoaikštės vajui aukojo: $100 — K. A. Pajaujai, N.N.

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukojo: $100 – M. Pakulienė, O. Rimkienė, O. Bliskienė (savo 75-tojo gimtadienio proga).

Anapilio keltuvo vajui aukojo: $100 — K. A. Pajaujai, E. Juzėnienė, J. J. Šarūnai, O. Bliskienė (savo 75-tojo gimtadienio proga); $50 — M. Pakulienė. Iki šiol keltuvui suaukota $10,563, o bus išleista daugiau kaip $95,000.

A. a. Aldonos Jankaitienės atminimui Marytė Miceikienė "Tėviškės žiburiams" aukojo $25.

A. a. Laimos Butėnienės atminimui Algė ir Adolfas Šležai, Sylvija ir Linas Lukai "Tėviškės žiburiams" aukojo $50.

A. a. Laimai Butėnienei mirus, užjausdami jos vyrą Petrą, dukrą Marytę, seserį Gražiną bei artimuosius, Vytas ir Birutė Petrušaičiai "Tėviškės žiburiams" aukojo $35.

PARDUODAMAS vieno kambario butas Vilniaus centre su visais patogumais, gražioje vietoje. Skambinti tel. 416 635-0783.

Dr. Gina J. Gincauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

Prisikėlimo parapijos žinios

— Praėjusį sekmadienį parapijos chorai pradėjo naują darbo sezoną. Per 10.15 val. Mišias, vadovaujant I. Sungailienei, giedojo jaunieji parapijiečiai drauge su visais pamaldų dalyviais. Giesmes palydėjo kanklių ir birbynės muzika. Per 11.30 val. Mišias giedojo parapijos choras.

— Parapijos labdaros sekcija spalio 4-5 d.d. organizuoja vartotų daiktų bei drabužių išpardavimą. Surinktos lėšos bus skirtos šalpai. Parapijiečiai raginami iš anksto atrinkti nebevartojamus daiktus bei drabužius ir atgabenti juos tiesiog į salę išpardavimo išvakarėse.

— Kun. Julius Sasnauskas, OFM, šią savaitę išvyko atostogų į Lietuvą. Rugsėjo 24 d. jis švęs savo primicijas su artimaisiais ir draugais Vilniaus Pal. Jurgio Matulaičio parapijoje. Lapkričio pradžioje kun. J. Sasnauskas sugrįš į Torontą ir toliau darbuosis Prisikėlimo parapijos sielovadoje.

— Mišios sekmadienį, rugsėjo 24 d.: 8.15 val. – už a.a. Tadą ir Mariją Normantus; 9.15 – specialia intencija; 10.15 val. – už a.a. Pijų Jurkšaitį, a.a. Stasį Jukневičių, a.a. Juozą ir Agotą Vainas; 11.30 – už parapiją ir visus parapijiečius.

Vilniaus radijo laidos užsieniui dėl siųstuvo taisymo nebus girdimos nuo š. m. rugsėjo 25 iki 30 d.

Kanados lietuvių muziejaus Parodų salėje rugsėjo 24 d., sekmadienį, 12 val. bus atidaryta dviejų menininkų iš Klaipėdos darbų paroda. Trumpai apie juos: **Renatė Lūšis** gimė 1942 m. Klaipėdoje. Baigė Riazanės dailės aukštesniąją mokyklą ir Vilniaus dailės akademiją. Tapo ir lieja akvareles, raižo ofortus, piešia su pastele. Per 25 kūrybinės veiklos metus sukūrė ištisą galeriją savo amžininkų portretų – dailininkų, aktorių, gydytojų, jūreivių. Jie buvo išstatomi parodose Lietuvoje, Latvijoje, Rusijoje, Vengrijoje, Vokietijoje, Danijoje, Švedijoje, Kuboje. **Nikolajus Žoludevas** gimė 1941 m. Ukrainoje, Mariupolės mieste. Baigė Riazanės aukštesniąją meno mokyklą ir Kijevo dailės akademiją. Pagrindinė kūrybos sritis – juvelyriniai papuošalai iš taurių jų metalų, gintaro, mamuto kaulo (ivory), brangakmenių ir spalvotųjų akmenų. Jo darbų yra Lietuvos, Latvijos, Anglijos, Vokietijos, Rusijos, JAV, Italijos, Japonijos, Kanados, Arabų Emyratų, Ukrainos muziejuose, galerijose, privačiose kolekcijose.

Paroda spalio 1 d. bus perkelta į Prisikėlimo parapiją, kur parodų salėje jų darbus bus galima matyti nuo 10 val. ryto. (Žiūr. skelbimą)

A. a. Jono Sivicko, mirusio Lietuvoje, atminimui sesuo Kazimiera Mankauskienė "Tėviškės žiburiams" aukojo $25.

A. a. Kazimiero Mankausko mirties atminimui Kazimiera Mankauskienė ir dukros "Tėviškės žiburiams" aukojo $25.

A. a. Juozui Norvaišai-Giriniui mirus, užjausdami žmoną Vandą, sūnų Šarūną su šeima, Sofija ir Adolfas Jelioniai "Tėviškės žiburiams" aukojo $50 (JAV).

A. a. Apolinarui Sakui mirus, užjausdami žmoną Stefą, sūnų Gediminą, dukrą Dalią su šeimomis ir visus gimines, P. L. Murauskai "Tėviškės žiburiams" aukojo $25.

A. a. Viktorijai Puniškienei mirus, nuoširdžiai užjausdamas jos dukras Onutę ir Joaną su šeimomis, Stasys Paketuras "Tėviškės žiburiams" aukojo $50.

A. a. Matildai Dumčienei mirus, užjausdami sūnų Romą ir jo šeimą, Kanados lietuvių bendruomenės Windsoro apylinkė "Tėviškės žiburiams" aukojo $50.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku. tel. 503-1687.

"QUALITY ROOFING" dengiame stogus, įrengiame verandas (decks), apkalame namų sienas (siding), atliekame įvairius remontus. Pigiausias ir geriausias darbas, nemokamas įvertinimas bet kurioje apylinkėje. Skambinti Kęstučiui tel. 519 657-1879.

LIETUVOS KANKINIŲ ŠVENTĖ

PROGRAMOJE:

3 v.p.p. *Lietuvos kankinių šventės Mišios ir po jų – šventovės keltuvo šventinimas.*

5 v.p.p. *– vaišės Anapilio salėje.*

Bilietai į vaišes gaunami sekmadieniais po Mišių Anapilyje ir pas R. Celejewska tel. **416 231-8832.**

Maloniai kviečia visus dalyvauti – ***Anapilio parapijos taryba***

įvyks 1995 m. rugsėjo 24, sekmadienį, ANAPILYJE.

Vaikai - mūsų ateitis ir viltis!

Todėl ruošiama **VAIKŲ ŠVENTĖ,**

1995 m. spalio 14-15 dienomis, Anapilyje, Mississaugoje.

Programa *taikoma mokyklinio amžiaus vaikams, nuo 6 iki 16 metų amžiaus.*

Įvairūs lietuviški užsiėmimai, *meno, muzikos bei dailiojo žodžio konkursai, talentų popietė, tėvelių svetainė, meno paroda, vakaruškos, Mišios, koncertas.*

Šventėje dalyvaus *folkloro specialistė – Raseinių Magdelė ir Meškiukas Rudnosiukas!*

REGISTRUOTIS *privaloma iš anksto.*

Dėl registracijos anketų kreiptis į ***KLB raštinę,***

1011 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8. Telefonas 416 533-3292.

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS krašto tarybos suvažiavimas įvyks 1995 m. lapkričio 4-5 d.d. Anapilio sodyboje.

Ateitininkų sendraugių ir studentų susirinkimas įvyks šeštadienį, rugsėjo 23, 7 v.v. Prisikėlimo parapijos Tėv. Bernardino kambaryje. Programoje — pranešimas apie Studijų savaitgalį "Dainavoje" ir pasikalbėjimas veiklos klausimais. Visi ateitininkai kviečiami gausiai dalyvauti.

Toronto lietuvių filatelistų ir numizmatikų draugija pradės savo sezono veiklą visuotiniu narių susirinkimu Prisikėlimo parapijoje, posėdžių kambaryje rugsėjo 24 d., 11.30 v.r. Visi ta veikla besidomintys kviečiami dalyvauti. **A. Laurinaitis**

Toronto lietuvių pensininkų klubo metiniai pietūs įvyks spalio 12 d. "Vilniaus" rūmuose. Pradžia 12 val. Bus trumpa programa. Bilietai gaunami pas O. Dervinienę tel. 416 767-5518 arba pas O. Juodviršienę tel. 416 762-8944. Bilieto kaina $12. Visi maloniai kviečiami.

Kun. Petro Ažubalio stipendijų fondas kasmet skiria stipendiją jaunuoliui ar jaunuolei, studijuojantiems humanitarinius mokslus ir besireiškiantiems lietuviškoje veikloje. Prašymus iki š.m. lapkričio 1 d. siųsti šiuo adresu: Dr. A. Kazlauskienė, 128 Dunn Street, Oakville, Ont. L6J 3E2, Canada. **Inf.**

A. a. Jono Sadausko mirties devynerių metų atminimui B. Sadauskienė ir vaikai "Tėviškės žiburiams" aukojo $50.

Aleksandrui Šapočkinui Venezueloje mirus, užjausdami brolį Kazį bei visus artimuosius, Alvina ir Vladas Ramanauskai "Tėviškės žiburiams" aukojo $25.

A. a. Broniaus Povilaičio atminimui 10-tų mirties metinių proga "Kovai su vėžio liga Lietuvoje" aukojo: $50 — E. H. Stepaičiai. "Nepasiturintiems studentams Lietuvos žemės ūkio akademijoje pagelbėti" aukojo: $100 — dr. J. Rimšaitė; $70 — V. B. Saulėnai; $50 — J. Bakis, D. Zulonienė, P. A. Žuliai, R. J. Lukoševičiai; $40 — G. E. Kuchalskiai; $25 — M. Tamulaitienė; $20 — dr. Č. ir J. Kurai. Visiems aukojusiems dėkoja Monika Povilaitienė.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas). Skambinti Algiui tel. 905 272-8323.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ
"PUNIA"
Atliekame visus lauko ir vidaus remonto darbus: • sienų • vandentiekio • elektros • keramikos plytelių • stiklo blokų • langų • dažymo ir kt. Įrengiame rūsius • vonias • pirtis • lauko verandas • įvažiavimo keliukus (driveways) iš susikabinusių (interlocking) plytų. Dengiame stogus. Skambinti Alvydui tel. 905-848-9628, 416-609-5108 (pager).

Klaipėdos menininkų

PARODA - PARDAVIMAS

Renatė Lūšis *– portretai, paveikslai, akvarelė, pastelė.*

Nikolajus Žoludevas *– papuošalai iš gintaro su sidabru, mamuto kaulu (ivory).*

Atidarymas **– 1995 m. rugsėjo 24, sekmadienį, 12 val.**
Kanados lietuvių muziejaus Parodų salėje.

Spalio 1, sekmadienį, 10 val. ryto, Prisikėlimo parapijos Parodų salėje, 1011 College St., Toronto, Ont.

Parodų metu dailininkė tapys portretus. Naudokitės reta proga!

Visus maloniai kviečia –

Kanados lietuvių muziejus ir LN kultūrinė komisija

Dail. Rasa Staniūnienė, atvykusi iš Lietuvos šią vasarą dalyvauti meno parodoje, prieš porą savaičių sunkiai susižeidė ir tebeguli Šv. Mykolo ligoninėje Toronte. Jos sveikatos draudai išsibaigus prieš pat nelaimę, norint palengvinti finansinę naštą, nepakeliamą jos šeimai, buvo įsteigtas fondas jos gydymui. Galintieji padėti yra prašomi čekius rašyti Toronto Historical Board (pažymėti ant čekio "Rasa Fund") ir pasiųsti 205 Yonge St., Toronto M5B 1N2. Aukų pakvitavimai dėl pajamų mokesčio atleidimo bus išduodami paaukojusiems $50 ar daugiau. Informacijų teikia Toronto Historical Board atstovė Jane French, 416 392-6827, arba dail. Paulius Safarian 416 504-1854.

Tarptautinė organizacija TFP (Tradition, Family, Property), kurios skyrius veikia ir Toronte, palaiko ryšius su lietuviais. Šią vasarą Lietuvoje lankėsi minėtos organizacijos delegacija — keli jauni vyrai iš įvairių kraštų su Fatimos Marijos statula. Kaip matyti iš Lietuvos spaudos, jie dalyvavo įvairių vietovių pamaldose bei procesijose. Pvz. rugpjūčio 31 d. toji delegacija dalyvavo vakarinėse Mišiose Pakruojyje. Ją lydintis seimo narys A. Račas kalbėjo apie tos organizacijos darbus Lietuvai ir pakvietė visus dalyvauti rugsėjo 3 d. eisenoje iš Tytuvėnų į Šiluvą. Delegacijai vadovavo kanadietis Marc Lascelle. Pažymėtina, kad TFP organizacija savo laiku yra surinkusi per penkis milijonus parašų už Lietuvos nepriklausomybę.

ST. PETERSBURGE, FLORIDOJE, išnuomojamas švarus, jaukus, mūrinis 2 miegamųjų namas su baldais. Yra vaismedžių sodas, rami, gera apylinkė. Jei kam patiks, galiu parduoti tik už $54.000 (amer.). Nuoma žiemos sezonui $500 (amer.) mėnesiui. Skambinti Zigmui tel. 813 344-7888.

VARTOTI DRABUŽIAI
• eksportui į Lietuvą urmu nuo
18 centų (JAV) už svarą
20 ir 40 pėdų talpintuvais
arba tonomis
• **mažmeninė kaina**
90 centų (kan.) už svarą,
mažiausiai 100 svarų.
Skambinti **Richard**
905 629-8386

PADĖKA

Kauno krikščionių-demokračių ir katalikių moterų pirmininkė Aldona Krinickienė nuoširdžiai dėkoja už atsiųstas aukas: Marijai Vaitkienei, Domicelei Stanevičienei, Ulei Opanavičienei (Wasaga Beach) ir Albinai Augaitienei už siuntinius varguoliams pagal pateiktus adresus, jų dėmesį ir dosnumą, kuris įrodo, kad mes lietuviai esame vieningi, nors ir išbarstyti po visą pasaulį. Linkiu sveikatos ir Dievo palaimos.

PADĖKA

Noriu pareikšti padėką Jums, mieli draugai, kurie priėmėte mano kvietimą ir atvykote iš toli ir arti į mano 75 metų gimtadienio šventę.

Pirmiausia dėkoju mūsų misijos vadovui kun. J. Staškui, kuris surado laiko ir atvykęs sukalbėjo gražią maldą prieš vakarienę. Nuoširdus ačiū S. Kusinskienei už šio vakaro pravedimą ir pasakytą jautrią kalbą. Jos žodžiai priminė man senus džiaugsmo ir vargo kelius. Už sveikinimus dėkoju A. Vitkienei, M. Juozaitienei, dr. R. Račinskui ir V. Ulbinienei, kuri įteikė, visų vardu, puokštę gėlių ir dovaną. Negaliu pamiršti ir muzikantų — A. Kusinskio ir A. Ulbino, kurie pravedė dainas ir išjudino jaunus ir senus. Šis vakaras pasiliks ilgai mano širdyje. Dar kartą visiems nuoširdus ačiū!

Onutė Bliskienė,
Wasaga Beach, Ont.

IEŠKAU nerūkančios auklės 5 dienom per savaitę prižiūrėti 2 vaikus (2 metų ir 8 mėnesių) Kipling ir Eglinton gatvių rajone. Skambinti tel. 416 614-2294.

IŠNUOMOJAMAS naujai įrengtas vieno miegamo butas netoli "Vilnius Manor" ir Lietuvių namų, ramioje vietoje, pirmame aukšte. Skambinti tel. 416 767-8644.

PARDUODAMOS Leclerc staklės (counter balance), 45 inčų, 4 nyčių, su suolu, siūlų vijimo prietaisais, sienos mestuvais, skietais, siūlais, knygomis. Skambinti telefonu 416 462-9039.

EUROPEAN CATERING
Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, surtvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 626-2099, fax (416) 626-4770 Toronte.

BANGA RENOVATIONS, namų remonto bei pataisymų bendrovė, atlieka įvairius staliaus, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimo, dažymo darbus. Įrengia rūsius, vonios kambarius. Taiso smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stato lauko verandas, tvoras. Garantuojamos prieinamos kainos ir darbo kokybė. Skambinti Robertui Melkiui, tel. 416 760-7181.

MONTREALQUE

Montrealio lituanistinė mokykla pradeda naujus mokslo metus rugsėjo 16 d., šeštadienį, Seselių namuose. Tėvai prašomi vaikučius registruoti pas mokyklos vedėją Joaną Adamonytę tel. 256-5355.

Dr. Ilona Maziliauskienė dalyvavo Santaros-Šviesos suvažiavime ir rugsėjo 8 d. skaitė paskaitą "Jūros motyvas Lietuvos pokarinėje prozoje". Suvažiavimas vyko Watervliet, MI, "Camp Ranora" vasarvietėje.

Palais de Congres patalpose rugsėjo 3-9 d.d. vyko dvidešimtasis Pasaulinis kelių kongresas. Jame dalyvavo penki Lietuvos atstovai – transporto ministeris Jonas Biržiškis ir keturi kiti pareigūnai: Kęstutis Skėrys, Gintaras Striaukas, Vytautas Timukas ir Vytautas Zambacevičius. Atrodo, kad su Montrealio lietuviais jie neturėjo progos ar noro susitikti.

Kun. Jonas Staškus, Lietuvos kankinių parapijos klebonas iš Mississaugos, Ont., rugsėjo 10 d. lankėsi Montrealyje. 10 ir 11 val. Aušros Vartų šventovėje atnašavo Mišias ir pasakė pamokslus Tautos šventės ir 45 metų parapijos įsikūrimo proga. Per vienuoliktos valandos Mišias giedojo choras, ką tik grįžęs po atostogų. Organizacijos pamaldose dalyvavo su vėliavomis. Po pamaldų choristams buvo suruoštos poatostoginės vaišės.

Kvebeko referendumas paliečia visus provincijos gyventojus. Į vykstančią prieš balsavimus veiklą, kiek žinoma, lietuviai aktyviai neįsijungia, nors balsavimuose žada dalyvauti visi. **B.S.**

40 ***LITAS***
Montrealio lietuvių kredito unija
1475, rue De Seve, Montréal (Québec) H4E 2A8
Tel.: 766-5827 FAX: 766-1349

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
Namai - Automobiliai - Prekyba - Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 514 722-3545 FAX 514 722-3546
JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.
PETRAS ADAMONIS, C.I.B. **Res. 514 256-5355**
Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

BALTIC CONSTRUCTION
Remontas ir nauja statyba gyvenamųjų namų, parduotuvių, restoranų, įstaigų ir vasarnamių
• staliaus darbai • vidaus sienų įdėjimas • dažymas • elektros įvedimai • vandentiekio sistemos įvedimas • stogai • įvairūs cemento darbai • kiemų sutvarkymas • prieplaukos • garažai • tvoros • židiniai • virtuvės, vonios remontas ir apdaila • rūsių įrengimas • šildymo ir vėsinimo sistemų įvedimas • plytelių įdėjimas • pataisymai ir pritaikymai pagal invalidų ir senelių poreikius • nuosavybių priežiūra. • **18 metų patirtis • Nemokamas įkainavimas • Speciali kaina rudens ir žiemos laikotarpiui. Skambinti Pauliui Stanevičiui tel. (416) 604-1871 Toronte.**

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neliečiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

Testamentuose neužmirškime Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Įvairios žinios

A. a. Jonas Kęstutis Valiūnas, gautomis iš Vokietijos žiniomis, po ilgos ir sunkios ligos mirė 1995 m. rugsėjo 2 d., sulaukęs 78 m. amžiaus, palikęs žmoną, vaikus ir vaikaičius. Velionis buvo Vokietijos lietuvių bendruomenės veikėjas, krašto tarybos bei Vasario 16 gimnazijos kuratorijos narys. Gedulinės pamaldos ir atsisveikinimas su velioniu įvyko rugsėjo 9 d. Hiutenfeldo katalikų šventovėje. Velionies valia laidojamas Lietuvoje.

Pilietybės komisijos darbo posėdis Vilniuje buvo užbaigtas rugsėjo 6 d. Įdomūs buvo pokalbiai su įstaigų darbuotojais. Komisijos nariai buvo supažindinti su jų darbo metodais, išgirdo skundus dėl patalpų ir kompiuterinės technikos stygio ir apie kitus reikalus, susijusius su pilietybės įgyvendinimo tvarka. Visa komisija lankėsi Vidaus reikalų ministerijoje, kur buvo priimta ministerio R. Vaitiekūno.

Į komisijos vicepirmininko Rimo Česonio klausimą, kodėl prašant Lietuvos pilietybės paso yra reikalingos trys nuotraukos, kai tik dvi yra panaudojamos, buvo paaiškinta, kad trečia nuotrauka yra panaudojama, kai sugadinama viena iš tų dviejų, pvz. karpant, klijuojant ar pan. **R. Česonis**

Trečią istorinį romaną anglų kalba apie Baltijos kraštų kovas su kryžiuočiais išleido estų kilmės Enn Koiva, laimėjęs 1995 m. valstybinę švietėjomoksliininko premiją, skiriamą JAV "National Endowment for the Humanities". Knygas ("Lords of the Western Sea", "Flames of Honor" ir "Isle of Fire") galima įsigyti pasiunčiant po $21 (JAV) už vieną knygą (įskaitant persiuntimą) šiuo adresu: Cultural Models, 40 Route 6, Columbia, CT 06237, USA.

Genė ir Vytautas Kairiai, gyvenantys Stoney Creek, Ont., patarnaujantys tautiečiams, siunčiantiems į Lietuvą siuntinius, pastaruoju metu įsijungė pagalbon Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungai (LASS), persiųsdami iš okulistų surinktus vartotus akinius.

LASS taryba liepos 6 d. prisiuntė G. ir V. Kairiams padėką už padovanotus akinius, o liepos 25 d. laikraščio "Lietuva" laidoje rašė, kad tautiečiai iš Kanados (G. ir V.K.) perdavė LASS Vilniaus zonos tarybai keletą dėžių su akiniais. Tai esanti pirmoji labdara Lietuvos silpnaregiams. Tie geradariai "aukodami savo laisvalaikį, renka labdarą iš savo tėvynainių ir už savo lėšas siunčia į Lietuvą".

Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos adresas: Labdarių g. 7/11, 2600 Vilnius, Lietuva, tel. (8-22) 62-48-66, faksas (8-22) 22-14-64. **Inf.**

REIKALINGA namų šeimininkė, kuri gyventų kartu ir retkarčiais prižiūrėtų 2 berniukus. Skambinti tel. 416 449-7704.

Paremkite "Tėviškės žiburius" auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi –

LEIDĖJAI